

Modlitwa w Parośli

Przedstawiciele Konsulatu Generalnego RP w Łucku, organizacji polonijnych i duchowieństwa uczcili pamięć Polaków zamordowanych 75 lat temu w Parośli.

Konsul Generalny RP w Łucku Wiesław Mazur i konsul Marek Zapór w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i własnymłożyli wieniec na zbiorowej mogile Polaków zamordowanych 9 lutego 1943 r. we wsi Parośla. Ksiądz Andrzej Walczuk, konsulowie i członkowie organizacji społecznej «Polsko-ukraińska przyjaźń» w Sarnach odmówili nad nią modlitwę za zmarłych.

Parośla przestała istnieć 9 lutego 1943 r. Wskutek masowego mordu zginęło wówczas według różnych danych od 149 do 173 mieszkańców wsi. Napad przeżyło 12 Polaków oraz sześciopięciorodzina żydowska Dawida Balzera ukrywana w schowku pod podłogą pokoju przez Klemensa Horoszkiewicza.

Według polskich historyków zbrodni w Parośli dokonał oddział UPA dowodzony przez Hryhoriya Perehyniaka «Dowbeszki-Korob-

kę». Ukraińscy historycy zaprzeczają udziałowi sotni «Dowbeszki-Korobki» w tym masowym mordzie.

Był to pierwszy masowy mord na ludności polskiej na Wołyniu, uważany dziś za początek rzezi wołyńskiej. Zamordowani zostali pochowani w zbiorowej mogile. Pierwszy nieistniejący już krzyż, został postawiony w tym miejscu w 1943 r. Betonowy krzyż w latach 70-tych postawił Antoni Kowalczyk, Ukrainiec z Żółkwi. «Widział, jak przez lata pochyla się i upada krzyż na mogile, a mogiła ginie w zaroślach. W latach 70-tych postanowił ogrodzić ją płotem. Zrobił krzyż z betonu i napisał, co zapamiętał» – powiedział o Antonie Kowalczyku społecznik Janusz Horoszkiewicz, krewny Klemensa Horoszkiewicza.

MW

Молитва в Парослі

Представники Генерального консульства РП у Луцьку, польських організацій та духовенства вшанували пам'ять поляків, убитих 75 років тому в Парослі.

Генеральний консул РП у Луцьку Веслав Мазур і консул Марек Запур від імені Польща, президента Республіки Польща поклали вінки до братської могили поляків, убитих 9 лютого 1943 р. в селі Паросля. Ксьондз Анжей Вальчук, консули та члени громадської організації «Польсько-українська дружба» із Сарн прочитали біля неї молитву за померлих.

Паросля перестала існувати 9 лютого 1943 р. У результаті масового вбивства тоді загинули, за різними даними, від 149 до 173 селян. Напад пережили 12 поляків і єврейська сім'я Давида Бальцера із шести осіб, котрих у схованці під підлогою в кімнаті переховував Клеменс Гороскевич.

Польські історики вважають, що злочин у Парослі здійснив підрозділ УПА під керівництвом Григорія Перегіняка «Довбешки-

Коробки». Українські історики заперечують участь «Довбешки-Коробки» в цьому.

Це було перше масове вбивство польського населення на Волині, яке сьогодні вважають початком Волинської різни. Убитих поховали у братській могилі. Перший хрест поставили в цьому місці у 1943 р. Betonний хрест у 70-х роках встановив українець Антон Ковальчук із Жовкинь. «Він бачив, як із роками нахилився хрест на могилі, як могила обростає хащами. У 70-х роках він вирішив огородити її. Зробив також хрест із бетону й написав на ньому те, що запам'ятав», – сказав про Антона Ковальчука громадський діяч Януш Гороскевич, родич Клемensa Гороскевича.

BM

Рік Ірени Сендлерової

Rok Ireny Sendlerowej

сторінка 2

Звичайна людина
в надзвичайно складні часиZwykły człowiek
na niezwykle trudne czasy

сторінка 4

Волинь на фотографіях
Яна БулгакWołyń w zdjęciach
Jana Bułhaka

сторінка 8

Рятувальник дав круг

Ratownik dał nam koło

сторінка 11

Виставу про луцького
єпископа показали в ТоруніW Toruniu odbyło się
przedstawienie o biskupie łuckim

сторінка 14

Rok Ireny Sendlerowej

Рік Ірени Сендлерової

Irena Sendlerowa w czasie II wojny światowej uratowała około 2 500 żydowskich dzieci. Według uchwały Sejmu RP jest patronką 2018 roku w Polsce.

Ірена Сендлерова під час Другої світової війни врятувала близько 2 500 єврейських дітей. Згідно з рішенням Сейму РП, вона є покровителькою 2018 року в Польщі.

«Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w 10. rocznicę śmierci Ireny Sendlerowej oddaje hołd Tej, która z największym poświęceniem działała na rzecz ratowania drugiego człowieka i ogłasza rok 2018 Rokiem Ireny Sendlerowej» – napisano w uchwale Sejmu z dnia 8 czerwca 2017 r.

Polscy posłowie w uzasadnieniu podkreślili, że Irena Sendlerowa: «Z narażeniem życia, heroizmem, w największej konspiracji wyprowadzała dzieci z warszawskiego getta, a następnie znajdowała im schronienie w polskich rodzinach, klasztorach i domach opieki».

Urodziła się 15 lutego 1910 r. w polskiej katolickiej rodzinie. Dzieciństwo spędziła w Otwocku. Jej ojciec był lekarzem, który jako jeden z niewielu leczył biednych żydowskich pacjentów. Jak później wspominała, wychowywano ją w duchu, że najważniejszy jest człowiek.

Podczas II wojny światowej Irena Sendlerowa zaangażowała się w konspirację. Pomagała Żydom, zanim w Warszawie utworzono getto. Następnie jako pracownica wydziału opieki społecznej zarządu miejskiego w Warszawie otrzymała przepustkę do getta. Nosila tam m.in. jedzenie i lekarstwa. Razem ze swoimi współpracownic-

kami rozpoczęła akcję ratowania żydowskich dzieci, zmieniając im życiorysy i kierując je jako polskie dzieci-sieroty do polskich sierocińców. Dzieci przechowywano w sierocińcach i zakładach opiekuńczych Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, Zgromadzenia Sióstr Służebniczek Najświętszej Marii Panny, Zgromadzenia Sióstr Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny oraz w Domu ks. Boduena.

Pod koniec 1942 r. Irena Sendlerowa nawiązała kontakt z Radą Pomocy Żydom «Żegota». Była kierowniczką referatu dziecięcego tej organizacji. W czasie II wojny światowej przyczyniła się do ocalenia z Holocaustu około 2 500 żydowskich dzieci.

W 1965 r. została uhonorowana medalem Sprawiedliwej wśród Narodów Świata. Pod wnioskiem o nadanie jej tego tytułu podpisało się 28 tys. osób. W 2003 r. została odznaczona Orderem Orła Białego. W 2007 i 2008 roku jej kandydatura była zgłoszona do Pokojowej Nagrody Nobla.

Foto: wikipedia.org; materiały projektu edukacyjno-promocyjnego realizowanego przez Ambasadę RP w Kijowie.

«Сейм Республіки Польща в 10-ту річницю смерті Ірени Сендлерової вшановує Ту, котра з найбільшою відданістю діяла задля порятунку іншої людини, та оголошує 2018-й Роком Ірени Сендлерової», – зазначено в рішенні Сейму від 8 червня 2017 р.

Депутати польського Сейму підкреслили: «Незважаючи на смертельну загрозу, героїчно, в найбільшій конспірації витягала дітей із єврейського гетто, а потім знаходила їм притулок у польських родин, монастирях і будинках опіки».

Ірена Сендлерова народилася 15 лютого 1910 р. у польській католицькій сім'ї. Дитинство вона провела в Отвоцьку. Її батько був лікарем, котрий один із небагатьох приймав бідних єврейських пацієнтів. Пізніше вона згадувала про те, як її виховували в переконанні, що найважливішою є людина.

Під час Другої світової війни Ірена Сендлерова діяла в конспірації. Вона допомагала євреям ще до того, як у Варшаві утворили гетто. Згодом як працівниця відділу соціальної опіки міського управління у Варшаві одержала перепустку до гетто. Носила туди їжу й ліки. Разом зі своїми ко-

легами розпочала акцію порятунку єврейських дітей, змінюючи їм біографії та висилаючи їх як поляків-сиріт до польських сиротинців. Дітей переховували в дитбудинках і закладах опіки Згромадження сестер-францисканок родини Марії, Згромадження сестер-францисканок служебниць Пресвятої Діви Марії, Згромадження сестер-францисканок Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії та в домі ксьондза Бодуена.

Наприкінці 1942 р. Ірена Сендлерова зв'язалася з радою допомоги євреям «Жегота». У цій організації вона була керівником підрозділу у справах дітей. Протягом Другої світової війни завдяки їй від Голокосту врятувалися близько 2 500 єврейських дітей.

У 1965 р. її нагородили медаллю «Праведник народів світу». Під проханням про присвоєння цього звання підписалися 28 тис. осіб. У 2003 р. її відзначили орденом «Білого Орла». У 2007 та 2008 рр. її кандидатуру висунули на здобуття Нобелівської премії миру.

Фото: wikipedia.org; матеріали навчально-промоційного проекту Посольства Республіки Польща в Україні.

#ПолякиНаРятунокЄвреям

РАДА ДОПОМОГИ ЄВРЕЯМ „ЖЕГОТА”

4 грудня 1942

Створена Делегатурою Уряду РП на Батьківщині

Команда „ЖЕГОТИ” СКЛАДАЛАСЯ з кільканадцяти осіб, керувала таємною акцією допомоги, яку надавали політичні та громадські організації, а також фізичні особи.

„Це була перша організація, в якій сиділи за одним столом і діяли сїоністи, бундівці, католики, польські демократи, польські соціалісти, представники селянського руху – і євреї, і поляки” (В. Бартошевський)

з 1943 діяли відділи у Кракові, Львові та Люблінському воєводстві.

Вона було єдиною в окупованій Європі інституцією створеною з метою порятунку євреїв, яка отримувала державну підтримку.

Рада видала близько 50 000 фальшивих документів

Вона допомагала втікачам з гетто, з транспорту до таборів знищення, тим, хто вийшов живим із ліквідаційних акцій, які проводили німці в період від липня 1942 до листопада 1942 р.

Серед її підопічних були дорослі та діти.

PolishEmbassyKyiv

#ПолякиНаРятунокЄвреям

ВИРОКИ ПОЛЬСЬКИХ ПІДПІЛЬНИХ СУДДІВ ДЛЯ ДОНОЩИКІВ

17 липня 1943 Перший такий вирок було виконано у Кракові.

Польська підпільна держава рішуче боролася з випадками шмальцівництва, тобто доносів на євреїв або їх шантажування. Це було відрізати й ганебне явище. Шмальцівників засуджували на смерть підпільні спеціалізовані суди у Варшаві та Кракові.

Офіційне оголошення про виконання смертного вироку за вбивство двох євреїв. Варшава, 19 березня 1944 р.

„Згідно з вирокон Специалізованого цивільного суду Варшавського округу

ДО СМЕРТНОЇ КАРИ

та позбавлення політичних і громадянських прав засуджено:

1. Януша Кристека, 22 роки, помічника у лісгоспі, прож. [ивас] гм. [іна] Грембкув, пов. [іт] Венґрув-Соколув
- за вбивство двох польських громадян єврейської національності [...]

Вищевказані вирокон виконано шляхом розстрілу.

Керівництво підпільної боротьби”

Офіційне оголошення про виконання смертного вироку за переслідування євреїв, що переховувалися. Варшава, 30 березня 1944 р.

„Згідно з вирокон Специалізованого суду Варшавського округу

ДО СМЕРТНОЇ КАРИ

та позбавлення політичних і громадянських прав засуджено:

1. Яна Жмірковського, токаря – за співпрацю з Гестапо як агент;
2. Яна Лакіньського, вул. Плуґа, 1/3 – за співробітництво з окупантом у переслідуванні й вистежуванні польських громадян єврейського походження;
3. Болеслава Шостака, мол. [одший] сержант слідчої служби

– за вимагання викупу від польських громадян єврейського походження під загрозою передання їх у руки німецьких органів влади.

Усі вищевказані вирокон виконано шляхом розстрілу.

Керівництво підпільної боротьби”

BIULETYN informacyjny

PolishEmbassyKyiv

List marszałka Senatu do Polonii i Polaków za granicą w związku z ustawą o IPN

MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Stanisław Karczewski

Warszawa 15 lutego 2018 roku

SZANOWNI PAŃSTWO
PREZESI I CZŁONKOWIE
POLSKICH I POLONIJNYCH ORGANIZACJI

Stanisław Karczewski

W związku z nowelizacją ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej marszałek Senatu Stanisław Karczewski 7 lutego 2018 r. wystosował list do środowisk polonijnych i polskich za granicą, w którym zwrócił się z apelem o podejmowanie wszelkich działań mających na celu upominanie się o prawdę historyczną i obronę dobrego imienia Polski i Polaków.

Szanowni Państwo
Prezesi i Członkowie
Polskich i Polonijnych Organizacji

Szanowni Państwo,
od wielu lat Polacy w kraju i za granicą stykają się z krzywdzącym, niesprawiedliwym, a przede wszystkim nieprawdziwym sformułowaniem «polskie obozy śmierci» i oskarżeniami Polaków o współudział w Holocauście, które uwłaczają naszej godności i dumie narodowej.

W związku z tym nadszedł najwyższy czas, żeby wolna od 29 lat Polska upomniała się o prawdę historyczną. Przyjęta ustawa o Instytucie Pamięci Narodowej pozwoli dochodzić do prawdy, na której wszystkim nam zależy.

Dwudziestomilionowa społeczność Polaków i osób polskiego pochodzenia zamieszkujących na całym świecie wielokrotnie pokazała, że może skutecznie wspierać polską rację stanu. Miało to miejsce między innymi wtedy, kiedy zabiegaliśmy o wejście do NATO i należne miejsce w rodzinie narodów europejskich. Dlatego mając na względzie dobro Rzeczypospolitej Polskiej zwracam się do Państwa z apelem o podejmowanie wszelkich możliwych działań, których celem będzie upominanie się o prawdę historyczną.

Jako naród stanowimy wspólnotę, którą łączy język, kultura i historia.

W znówelizowanej przez polski parlament ustawie o IPN napisano:

«Kto publicznie i wbrew faktom przypisuje Narodowi Polskiemu lub Państwu Polskiemu odpowiedzialność lub współodpowiedzialność za popełnione przez III Rzeszę Niemiecką zbrodnie nazistowskie [...] podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 3». Zapisy tej ustawy w żadnej mierze nie cenzurują debaty publicznej, nie ograniczają działalności badawczej czy też twórczości artystycznej. Służą wyłącznie temu, by

z życia publicznego wyeliminować kłamstwa o współudziale narodu polskiego i państwa polskiego w zbrodniach popełnionych na ziemiach polskich w czasie II wojny światowej.

Premier Mateusz Morawiecki w swoim wystąpieniu powiedział: «Kłamstwo oświęcimskie to nie tylko negowanie niemieckich zbrodni, ale również inne sposoby fałszowania historii. Jedną z najgorszych form tego kłamstwa jest pomniejszanie odpowiedzialności rzeczywistych sprawców – i przypisywanie tej odpowiedzialności ich ofiarom. Chcemy walczyć z tym kłamstwem, w każdej jego postaci [...] Obozy, w których wymordowano miliony Żydów nie były polskie. Ta prawda musi być chroniona, ponieważ jest częścią prawdy o Holocauście».

Reakcja opinii światowej, a w szczególności przedstawicieli władz Izraela na nowelizację ustawy o IPN wywołała w Polsce zdziwienie, ponieważ projekt ustawy był znany wszystkim zainteresowanym.

Z nadzieją oczekujemy na wyniki prac zespołu ekspertów powołanego przez Mateusza Morawieckiego i Benjamina Netanjahu, premierów Polski i Izraela.

Jestem głęboko przekonany, że jest to dobra droga do budowania mostów pomiędzy oboma narodami, które od tysiąca lat żyły obok siebie, których kultury wzajemnie się przenikały.

Polska poniosła podczas II wojny światowej bezprecedensowe straty – 6 milionów Polaków straciło życie, w tym 3 miliony polskich Żydów. Straciliśmy znaczną część terytorium, przeżyliśmy wysiedlenia, zsyłki, obozy, rabunek mienia na niewyobrażalną skalę, wreszcie zburzenie Warszawy. Nasi rodzice doświadczali głodu, terroru, śmierci szalejącej na ulicach miast i wsi. Utraciliśmy suwerenność, pozostawiono nas po sowieckiej stronie «żelaznej kurtyny».

O dramatycznym losie Żydów jako pierwszy społeczność międzynarodową poinformował rząd Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie. Jednakże wtedy, alianci nie zareagowali na raporty przedstawione przez Jana Kozielewskiego-Karskiego. Świat z obojętnością słuchał informacji o eksterminacji Żydów, jaką hitlerowskie Niemcy prowadziły na okupowanych ziemiach polskich.

Jedynie w Polsce za udzielenie jakiegokolwiek pomocy Żydom groziła kara śmierci dla całej rodziny. Mimo to Polacy nie pozostali obojętni na los Żydów więzionych w gettach i mordowanych w niemieckich obozach koncentracyjnych. Wielu Polaków straciło życie ratując Żydów. Szczególnym świadectwem jest także działanie Rady Pomocy Żydom – «Żegota», która funkcjonowała przy Delegaturze Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na Kraj.

Obok zachowań, które napawają nas dumą, miały miejsce czyny haniebne, które w żadnym wypadku nie określają postawy narodu polskiego. Były to przypadki odosobnione, za które Podziemne Państwo Polskie karało wyrokami śmierci, a my, współcześni, również jednoznacznie je potępiamy.

Przez wiele lat po wojnie Polska i Polacy nie mogli mówić własnym głosem, gdyż nie mieli suwerennego państwa. W tym czasie nie mieliśmy wpływu na kształtowanie międzynarodowej opinii publicznej, nie mogliśmy bronić się przed oszczerstwami.

Szanowni Państwo,
Polonia zawsze wspierała Polskę. W różnych okresach naszej historii, w mrocznych czasach stanu wojennego, popierała polskie dążenia do odzyskania niepodległości i pełnej suwerenności. Zabiegała też o to, by nasz głos był słyszany na arenie międzynarodowej. Polonia przechowywała i pielęgnowała polskie wartości – przywiązanie do wolności, tradycji polskiej i Kościoła. Polska to wielkie zaangażowanie pamięta i jest za okazaną pomoc wdzięczna.

Wierzę, że i teraz nasi Rodacy nas nie zawiodą. Wierzę, że cierpliwie, wspólnie zbudujemy porozumienie ze środowiskami żydowskimi w poszczególnych krajach dając świadectwo prawdzie o II wojnie światowej.

Szanowni Państwo,
jako marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, sprawującego opiekę nad Polonią i Polakami za granicą, zwracam się do wszystkich Rodaków na całym świecie z apelem o dokumentowanie i gromadzenie wszelkich świadectw okrucieństw, zbrodni przeciw ludzkości popełnionych podczas II wojny światowej. Ostatni świadkowie wydarzeń pomalu odchodzą. Trzeba utrwalić ich wspomnienia dla zachowania pamięci o wyrządzonych krzywdach tak Żydom jak i Polakom, Romom i wszystkim pokrzywdzonym.

Proszę o dokumentowanie i reagowanie na przejawy antypolonizmu, krzywdzące nas sformułowania i opinie. Proszę o powiadamianie naszych ambasad, konsulatów i konsulów honorowych o pomówieniach naruszających dobre imię Polski.

Apeluję o organizowanie seminariów, wystaw, spotkań, wysyłanie listów, o podejmowanie działań, których celem będzie skuteczne upominanie się o prawdę historyczną. Proszę także o wykorzystanie swoich partnerskich, dobrych, nawiązywanych przez całe lata współpracy kontaktów z przedstawicielami Państwa władz krajowych, władz samorządowych, organizacji społecznych, w tym również reprezentujących inne mniejszości narodowe, do propagowania rzetelnej wiedzy o Polsce i Polakach. Moje wielostronne kontakty międzynarodowe umożliwiają mi za każdym razem, że mamy za granicą wielu sprawdzonych przyjaciół, gotowych na podjęcie z Polską partnerskiego dialogu i włączenie się w dzieło obrony dobrego imienia naszej Ojczyzny. Wszyscy Polacy mogą i powinni być ambasadorami polskości. Jestem przekonany, że podjęte w takiej intencji działania przyniosą w nieodległej perspektywie wymierne, pozytywne skutki, zarówno dla Polski, jak i dla całej wspólnoty Polaków mieszkających w różnych zakątkach świata.

Wierzę, że Państwa działania będą skutecznym narzędziem w walce o dobre imię Polski i Polaków.

Z poważaniem,
Stanisław Karczewski

Informacja wołyńska Волинська інформація

Міністерство культури України погодило розміщення хостелу в приміщенні пам'ятки національного значення – Луцький тюрмі. Однак через брак коштів реалізацію проекту призупинили.

Ministerstwo Kultury Ukrainy wydało zgodę na umieszczenie hostelu w pomieszczeniu Łuckiego Więzienia, które jest zabytkiem o znaczeniu narodowym. Jednak, ze względu na brak środków, realizacja projektu została zawieszona.

Медичні заклади на Волині заявляють про нестачу персоналу.

Placówki medyczne w obwodzie wołyńskim twierdzą, że brakuje personelu.

Луцьк опинився в десятці фіналістів національного конкурсу «Молодіжна столиця України».

Łuck znalazł się w pierwszej dziesiątce finalistów krajowego konkursu «Молодіжова Столиця України».

Бюджет Волинської області на 2018 р. визначили в сумі 8,382 млрд грн.

Budżet obwodu wołyńskiego na 2018 r. wynosi 8,382 mld hrywien.

Пенсії 5,5 тис. волинян становлять 952 гривні.

Wysokość emerytury 5,5 tys. mieszkańców obwodu wołyńskiego wynosi 952 hrywien.

У селі Новий Загорів на Волині занепадає монастир Різдва Богородиці, заснований у XVI ст.

We wsi Zagorów Nowy w obwodzie wołyńskim popada w ruinę XVI-wieczny klasztor Narodzenia Najświętszej Marii Panny.

Ksiądz Zygmunt Pisarski – zwykły człowiek na niezwykle trudne czasy

Отець Зигмунт Пісарський – звичайна людина в надзвичайно складні часи

«Wjechaliśmy na świętą ziemię» – mówił ks. Zbigniew Kulik, kiedy podjeżdżaliśmy pod kościół w Gdeszynie – Sanktuarium Pojednania Polaków z Ukraińcami.

«Ми в'їхали на святую землю», – сказав отець Збігнев Кулік, коли ми під'їжджали до костелу в Гдешині – санктуарію поєднання поляків та українців.

30 stycznia w 75. rocznicę śmierci Bł. Ks. Zygmunta Pisarskiego z inicjatywy kierownika Środowiskowego Domu Samopomocy im. Bł. Ks. Zygmunta Pisarskiego w Krasnymstawie Bożenry Pachli została zorganizowana autokarowa pielgrzymka do Gdeszyna w powiecie zamojskim. Wzięli w niej udział przedstawiciele władzy krasnostawskiej, księży i pątnicy.

Była to wyjątkowa podróż i uroczystość, ponieważ dla wszystkich wiązało się to z wielkim przeżyciem. O duchową atmosferę zadbał ks. Zbigniew Kulik z Siennicy Nadolnej i ks. Henryk Kapica z Krasnegostawu, którzy słowami modlitwy i wspomnieniami o ludziach Kościoła potrafili w grupie stworzyć niezwykle klimat.

Msza święta odprawiona w gdeszyńskim kościele, procesja do miejsca, w którym zamordowano ks. Zygmunta Pisarskiego i modlitwa w miejscu wiecznego spoczynku, każe człowiekowi zastanowić się nad życiem i zadać sobie pytanie: jak to się dzieje i za czyją sprawą, że tyle lat po śmierci na Jego grobie ciągle płoną znicze, a ludzie z różnych stron Polski i świata przyjeżdżają do tej niewielkiej wioski prosić Go o łaski dla siebie oraz swoich najbliższych?

Zygmunt Pisarski urodził się 24 kwietnia 1902 r. w Krasnymstawie w rodzinie Stanisława i Władysławy Pisarskich. Ochrzczono go w parafialnym kościele pw. Św. Franciszka Ksawerego. Do szkoły powszechnej chodził w Krasnymstawie. W 1921 r. wstąpił do Seminarium Duchownego w Lublinie. W 1926 r. bp Adolf Jęłowicki wyświęcił go na kapłana.

Modliborzyce, Sól, Zamch, Trzęsiny, Perepsa – to parafie, w których ks. Zygmunt Pisarski sprawował swoje obowiązki duszpasterskie, natomiast Gdeszyn na Zamojszczyźnie stał się miejscem Jego ostatniej posługi kapłańskiej. W 1933 r. objął to stanowisko proboszcza parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny.

Gdeszyn od wieków zamieszkiwali zarówno Ukraińcy, jak i Polacy. Życie układało się między nimi względnie dobrze. Oczywiście zdarzały się nieporozumienia, ale nie były one zbyt groźne. Dzieci ukraińskie chodziły normalnie do szkoły, młodzi zawierali związki małżeńskie, w święta prawosławni przychodzili w gościnę do katolików i odwrotnie. Ks. Zygmunt Pisarski apelował do katolików, by wstrzymywali się od roboty w polu podczas świąt prawosławnych. Potępiał także rządową akcję burzenia cerkwi, w efekcie cerkiew w Gdeszynie burzyli sami żołnierze, miejscowi mieszkańcy w tym nie uczestniczyli. Ks. Pisarskiemu udawało się łagodzić waśnie na tle narodowościowym i religijnym.

Ale jak pokazuje tragiczna historia tego terenu, w czasie okupacji Niemcy wykorzystywali do swoich celów okupacyjnych narodowościowe, by w ten sposób łatwiej im było rządzić. Ksiądz Jan Pałyga, który wychował się w Gdeszynie pisał o tamtych czasach w sposób następujący: «Powołali ukraińską policję, która obok niemieckiej aktywnie uczestniczyła w wielu akcjach antypolskich. Ponadto oddano w ukraińskie ręce urzędy o charakterze administracyjnym, pod warunkiem współpracy z okupantami. Na tej zasadzie odebrano nam kościół parafialny i oddano w posiadanie prawosławnym Ukraińcom. Ks. Pisarskiemu zabrano pole i ogród. Pozostała mu tylko plebania, w której urządził kaplicę i tam odbywały się wszystkie nabożeństwa».

W 1942 Niemcy rozpoczęli akcję pacyfikacji Zamojszczyzny. 30 stycznia 1943 r. otoczyli plebanie w Gdeszynie, wpadli do kaplicy i zażądali, aby ks. Zygmunt Pisarski wydał komunistów, powiedział im, kto ma broń i kto wypędził go z kościoła. Ksiądz odpowiedział, że nie wie. Niemcy podejrzewali, że wśród Ukraińców byli partyzanci komunistyczni i chcieli, by katolicki kapłan ich

wskazał. Ale ksiądz był nieugięty. Zamordowano Go w trakcie pędzenia kolumny zakładników – Polaków i Ukraińców – do lasu. Chwilę wcześniej Niemcy zatrzymali ich naprzeciw domu Ukraińca, który zabrał klucze od kościoła. Wtedy znowu zapytali księdza o to, kto zabrał. Ksiądz milczał. Niemcy zastrzelili go. Następnie zaczęli strzelać do pozostałych zakładników i przygodnie spotkanych ludzi. Zginęło 29 mieszkańców Gdeszyna.

Dzisiaj po 75 latach zostaje nam modlitwa, pojednanie i pamięć. I jeszcze ta droga, na której zamordowano Go za milczenie. I cmentarz, gdzie rosną jeszcze drzewa, niemi świadkowie niejednej tragedii Polaków i Ukraińców.

W 1999 r. Jan Paweł II w trakcie pielgrzymki do Polski dokonał beatyfikacji 108 męczenników za wiarę. Wśród nich znalazł się ksiądz Zygmunt Pisarski – zwykły człowiek na niezwykle trudne czasy.

Jadwiga DEMCZUK

po śmierci na місці його вічного спочивання постійно горять лампадки, а люди з різних куточків Польщі та світу прибувають у це незвичайне село просити його про благодать для себе і своїх близьких?

Zygmunt Pisarski народився 24 квітня 1902 р. у Кrasноставі в сім'ї Станіслава і Владислави Пісарських. Охрестили його в парафіяльному храмі Святого Франциска Ксаверія. Він відвідував загальноосвітню школу в Красноставі. У 1921 р. вступив до Люблінської духовної семінарії. У 1926 р. єпископ Адольф Єловецький висвятив Зygmunта Пісарського на священника.

Модлібожиці, Сіль, Замх, Тшенсіни, Переппа – парафії, де Зигмунт Пісарський виконував свої душпастирські обов'язки, а Гдешин став місцем його останньої священницької послуги. У 1933 р. він став настоятелем місцевої парафії Успіння Пресвятої Діви Марії.

У Гдешині століттями проживали як українці, так і поляки. Життя між ними укладалося відносно добре. Звичайно, траплялися й непорозуміння, але особливої загрози вони не становили. Українські діти нормально відвідували школу, молодь одружувалася, на свята православні приходили в гості до католиків і навпаки. Отець Зигмунт Пісарський закликав католиків не працювати в полі під час православних свят. Він осудив теж розпорядження влади про знищення церкви, тож у результаті храм у Гдешині зруйнували самі солдати, місцеві жителі участі в цьому не брали. Отцю Пісарському вдавалося залагоджувати суперечки національного та релігійного характеру.

Але, як показує трагічна історія цих земель, під час окупації німці скористалися національними суперечками, оскільки таким чином їм було легше керувати. Отець Ян Паłyга, який виріс у Гдешині, так писав про ті часи: «Створили українську поліцію, яка поруч із німецькою брала активну участь у багатьох антипольських акціях. Окрім цього, в руки українцям віддали адміністративне правління за умови співпраці з окупантами. Через це в нас відібрали парафіяльний храм і передали українцям. В отця Пісарського забрали поле й сад. У нього залишилася лише плебанія, де він облаштував каплицю і проводив усі богослужіння».

У 1942 р. німці розпочали акцію пacyфікації Замойщини. 30 січня 1943 р. вони оточили плебанію у Гдешині, ввійшли до каплиці й вимагали, щоб отець Зигмунт Пісарський видав комуністів, сказав їм, у кого є зброя і хто вигнав його з костелу. Отець відповів, що не знає. Німці підозрювали, що серед українців були комуністи й хотіли дізнатися про них від католицького священника. Проте отець був незломним. Його вбили, коли колону заручників, поляків і українців, разом із ним гнали до лісу. Перед тим німці зупинили їх перед будинком українця, який забрав ключі від костелу, і знову запитали отця про те, у кого вони. Священик мовчав. Німці застрелили його, а потім почали розстрілювати інших заручників і випадкових перехожих. Загинули 29 жителів Гдешина.

Сьогодні, через 75 років, нам залишаються молитва, примирення й пам'ять. І ще та дорога, на якій його вбили за мовчання. І кладовище, де досі ростуть дерева, німі свідки не однієї трагедії поляків і українців.

У 1999 р. Ян Павло II під час паломництва до Польщі проголосив блаженними 108 мучеників за віру. До них також належить отець Зигмунт Пісарський, звичайна людина, яка жила в надзвичайно важкі часи.

Ядвіга ДЕМЧУК

... Szlakiem Wołyńskich Krzyży wokół Huty Stepańskiej z Januszem Horoszkiewiczem ...

Huta Stepańska – Nowy Cmentarz

Fotoreportaż poświęcam bezimiennym ofiarom mordów, którym nie dany był pogrzeb i spoczynek na cmentarzu. Ich kości leżą na polach, w lasach i bagnach – czekają Zmartwychwstania.

Kiedy Stary Cmentarz w Hucie Stepańskiej gwałtownie wypełnił się ofiarami licznych mordów, zapadła decyzja o utworzeniu Nowego. W kwietniu 1943 r. we wsi wyświęcono boisko sportowe i tak powstał ten Nowy Cmentarz. Do 18 lipca pogrzebano na nim ok. 250 ofiar. Zabitych chowano do ostatniej chwili przed opuszczeniem wsi.

Wspomnieć tu pragnę jednego z Obrońców Huty Stepańskiej i pochylić się nad jego tragedią. Jest to Stefan Pałka. Jego rodzina pochodziła z Sosznik. Do Huty Stepańskiej uciekli w czasie napadu na kolonię.

Kiedy Stefan był na stanowisku obronnym, Jego żona Helena z domu Redest i córki Alfreda i Krystyna, siedziały w prowizorycznych schronach koło szkoły. Banderowcy ostrzeliwali Hutę Stepańską z granatnika. To był ostrzał w sumie niecelny, a pociski przelatwały poza schrony. Ale, jak wspomina Alfreda, starsza córka Stefana, usłyszała ona nadlatujący z nieba pocisk, a za chwilę nastąpił wybuch, który poranił Jej nogi. Helena i trzyletnia Krystyna odnieśli śmiertelne rany. Za chwilę przybiegł Tata, zabrał mamę i siostrę, poniosł je do szkoły, gdzie był szpital polowy. Helena żyła jeszcze kilka minut. Krystynę jedynie owinęli w szmatę i kazali zabrać. Jak

wynosili Ją z sali opatrunkowej to wołała, że chce do Mamy. Miała całkowicie porozrywane wnętrzności, bardzo się męczyła. To trwało długo. Ojciec prosił, aby ktoś dobił umierającą córkę, nikt tego jednak nie zrobił. Jeden z obrońców dał mu karabin, a On strzelił i zakończył Jej mękę.

Potem już tylko szukał śmierci, a ta przyszła szybko: w 1944 r. został zabity na Podhalu przez Niemców. Matkę i córkę pochowano 17 lipca 1943 r. w zbiorowej mogile razem z setką innych zabitych tej nocy. Alfreda – naoczny świadek śmierci i pogrzebu – jeszcze żyje.

1. Pracuję przy pamiątkowym obelisku.
2. Poświęcenie krzyża i cmentarza przez o. Stepana Szomonkę i o. Mikołaja Hałuhę oraz ks. Olega Firsowa z Kostopola. Piękne kazanie wygłosił o. Stepan.
3. Tablica na obelisku.
4. Sofia Jurczuk pokazuje miejsce, gdzie były małe krzyżyki. Do Huty przyjeżdżała kiedyś pewna pani z Polski. Mówiła, że właśnie tu pochowała swoje dzieci. Z boku brano piasek, tam gdzie te krzaki.

Tekst i zdjęcia: Janusz HOROSZKIEWICZ

Гута Степанська: Новий цвинтар

Присвячую цей фоторепортаж безіменним жертвам убивств, котрим не дано було бути похованими і спочивати на кладовищі. Їхні кістки лежать на полях, у лісах і болотах та очікують на воскресіння.

Коли Старий цвинтар у Гуті Степанській раптово заповнився жертвами численних убивств, прийняли рішення створити Новий. У квітні 1943 р. у селі освятили стадіон, перетворивши його на кладовище. До 18 липня на ньому поховали близько 250 жертв. Убитих хоронили до останнього моменту перед тим, як покинути село.

Хочу згадати Стефана Палку, одного з оборонців Гуті Степанської, та розповісти про його трагедію. Він із сім'єю мешкав у Сошниках. До Гуті Степанської родина втекла під час нападу на колонію.

Коли Стефан перебував на оборонних позиціях, його дружина Хелена (дівоче прізвище Редест), дочки Альфреда і Кристина переховувалися в імпровізованих схронах біля школи. Бандерівці обстрілювали Гуту Степанську з гранатомета. Цей обстріл загальною був не прицільний, гранати перелітали за схрони. Але Альфреда, старша дочка Стефана, згадає, що почула, як з неба падає снаряд. За кілька секунд відбувся вибух, у результаті якого їй поранило ноги. Хелена і трирічна Кристина отримали смертельні рани. За хвилику прибіг тато, забрав маму і сестру, заніс їх до школи, де розмістився польовий шпиталь. Мама прожила ще кілька хвилин. Сестру Кристину лише вкрили рядниною і сказали

забрати. Коли її виносили з перев'язочної, вона кричала – хотіла до мамі. У неї повністю розірвало нутрощі, вона ще довго тяжко страждала. Батько просив, щоби хтось добив доньку, проте ніхто не зважився на це. Один з оборонців дав чоловіку автомат, той вистрілив, аби припинити її муки.

Після цього він шукав тільки смерті, вона не забарилася. У 1944 р. Стефана Палку на Підгалі вбили німці. Матір і дочку поховали 17 липня 1943 р. у спільній могилі разом із сотнею загиблих тієї ночі. Альфреда, наочний свідок їхньої смерті й похорону, ще жива.

1. Працюю біля пам'ятника.
2. Отці Степан Шомонка, Микола Галуга та ксьондз Олег Фірсов із Костополя освячують хрест і кладовище. Отець Степан виголосив чудову проповідь.
3. Напис на пам'ятнику.
4. Софія Юрчук показує, де стояли малі хрести. Як розповіла жінка, що приїжджала з Польщі, саме тут вона поховала своїх дітей. Поруч, біля кущів, люди копали пісок.

Текст і фото: Януш ГОРОШКЕВИЧ

1

2

3

4

Ocaleni od zapomnienia: Jan Tryba

Повернуті із забуття: Ян Триба

Kontynuując cykl artykułów o członkach polskiej organizacji antysowieckiej Związek Walki Zbrojnej – 1, proponujemy uwadze Czytelników «Monitora Wołyńskiego» szkic biograficzny o oficerze zawodowym Wojska Polskiego Janie Trybie.

Продовжуючи цикл статей про учасників польської антирадянської організації Союз збройної боротьби – 1, пропонуємо Читачам «Волинського монітора» біографічний нарис кадрового офіцера Війська Польського Яна Триби.

Jan Tryba urodził się w 1904 r. we wsi Piratyn w powiecie dubieńskim guberni wołyńskiej. Jego ojciec, Adam Tryba, był robotnikiem w cukrowni w Żytynie. Zmarł w tym samym roku, gdy Jan się urodził. Jego matka, Zofia Tryba, była gospodynią domową. Zmarła w 1916 r. w Żytynie. Jan miał siostrę Franciszkę (ok. 1902 r. ur.), która na początku II wojny światowej mieszkała w Leninogrodzie i nie utrzymywała kontaktów z bratem.

Wiadomo, że Jan skończył sześć klas gimnazjum w Równem. Od 1924 r. do 17 września 1939 r. służył w Wojsku Polskim, przez ostatnie 11 lat w stopniu plutonowego. Został odznaczony przez państwo polskie Medalem za Długoletnią Służbę.

W Równem Jan mieszkał od 1922 r. Do 1925 r. pracował w zakładzie bryczek konnych. Ożenił się z Zofią (ur. w 1905 r., nazwisko panieńskie nie jest nam znane), zamieszkał przy ulicy Nowy Świat 3, m. 2. Małżonkowie wychowywali dwóch synów. W momencie aresztowania Jana Tryby jego starszy syn Mieczysław skończył sześć lat, a młodszy Eugeniusz miał sześć miesięcy.

Jak wiadomo, po sowieckiej agresji 17 września 1939 r. wszyscy żołnierze Wojska Polskiego stali się bezrobotni, a tym samym nie mieli środków na utrzymanie. Na życie zarabiali ciężką fizyczną pracę. Część z nich nielegalnie przedostała się na Węgry, próbując dołączyć do Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie tworzonych przez Rząd RP na emigracji. Inni, pozostający na okupowanych terytoriach, często działali w organizacjach podziemnych, które powstawały w miastach i miasteczkach dawnych wschodnich województw Polski. Niektórzy z nich, tracąc nadzieję na odzyskanie przez Polskę niepodległości, byli ostrożni w stosunku do radykalnych pomysłów na wyzwolenie spod okupacji bolszewickiej. Do nich należał również Jan Tryba. W marcu 1940 r. Jan Jaźwiński poinformował go o założeniu Związku Walki Zbrojnej w Równem. Jak później opowiadał Jan Tryba, nie wierzył on słowom Jaźwińskiego o tym, że zbrojne powstanie przygotowywane przez ZZW doprowadzi do odzyskania niepodległości przez Polskę.

Na przesłuchaniu mającym miejsce 27 kwietnia 1940 r. Jan Jaźwiński powiedział: «Po przyjeździe Wita w drugiej połowie lutego, rozmawiałem o powstającej organizacji z Janem Trybą, który mieszka w tym samym domu, co ja. W czasie niejednokrotnych moich wizyt w jego mieszkaniu, opowiadał mi o powstającej polskiej organizacji, krótko przedstawił mi jej cele i powiedziałem, że priorytetowym zadaniem jest rekrutacja ludzi do organizacji. Chociaż Tryba nie dał konkretnej zgody na wstąpienie do organizacji, ale też i nie odmówił, więc zleciłem mu znalezienie ludzi dla zwerbowania ich do organizacji, których miał mi rekomendować».

Po aresztowaniu Jan Tryba przyznał, że Jan Jaźwiński rozumiał jego wahania, ponieważ miał dwoje małych dzieci i żonę, które potrzebowały opieki. Jan Jaźwiński i Jan Tryba postanowili, że Jan Tryba nie będzie wstępował do ZZW, ale wybierze kandydatów do utworzenia piątki, którą będzie kierował Jan Jaźwiński.

Wśród zaproponowanych przez Jana Trybę kandydatów był sierżant Edmund Szanawa, który mieszkał na Grabniku i po sowieckiej agresji pracował w kinie «Komintern» oraz podoficerowie Ludwik Brzuszka i Wacław Balcorowiak mieszkający przy ulicy Białej. Wacław Balcorowiak pracował jako ładowacz na stacji kolejowej.

Jednak po rozmowie z Janem Jaźwińskim żaden z byłych wojskowych nie zgodził się dołączyć do podziemia. Według nich pomysł obalenia władz okupacyjnych przez zbrojne powstanie był zbyt ulotny i nierealny.

27 kwietnia 1940 r., czyli w tym samym dniu, kiedy Jan Jaźwiński złożył zeznania, Jan Tryba został aresztowany przez Wydział 3 Zarządu Bezpieczeństwa Państwowego NKWD w Obwodzie Rówieńskim i osadzony w rówieńskim więzieniu NKWD. W czasie aresztowania i rewizji skonfiskowano mu dowód osobisty, cztery zaświadczenia

wydane na jego nazwisko, 719 złotych w banknotach i 125 złotych srebrem, a także dwa złote pierścienie. Pieniądze i biżuterię przekazano na przechowanie do Wydziału Finansowego Zarządu NKWD w Obwodzie Rówieńskim.

W sprawie Jana Tryby odbyło się tylko jedno przesłuchanie. Miało ono miejsce 28 kwietnia 1940 r., a już 7 maja oskarżono go o to, że był aktywnym członkiem «polskiej nacjonalistycznej antysowieckiej organizacji podziemnej». Więzień nie przyznał się do winy, twierdząc, że zgody na udział w organizacji nie dawał. Powiedział jednak: «Jako osoba wrogo nastawiona wobec władz sowieckich byłem zwolennikiem tej polskiej organizacji antysowieckiej i pośrednio prowadziłem w niej działania antysowieckie».

Wyrokiem Rówieńskiego Sądu Obwodowego, którego wyjazdowe posiedzenie odbyło się w dniach 22–23 listopada w Dubnie, zgodnie z art. 54-2, 54-11 KK USRR Jan Tryba został skazany na osiem lat poprawczych obozów pracy, pięć lat pozbawienia praw obywatelskich oraz konfiskatę mienia.

6 grudnia 1940 r., podobnie jak pozostali skazani w śledztwie wobec członków rówieńskiego ośrodka ZZW-1, Jan Tryba zwrócił się do Sądu Najwyższego USRR z prośbą o kasację, w której przyznał się do winy i prosił o złagodzenie kary. Według postanowienia Kolegium Kryminalnego Sądu Najwyższego USRR z dnia 7 marca 1941 r. decyzję sądu pozostawiono bez zmian.

Dalszy los Jana Tryby i jego rodziny jest nam nieznany. Ale w aktach śledztwa zachował się dokument opatrzony klauzulą «Ścisłe tajne» nadany 11 maja 1950 r. majorowi Gusiewowi, kierownikowi Wydziału 7 Zarządu Bezpieczeństwa Państwowego Ministerstwa Bezpieczeństwa Państwowego w Obwodzie Rówieńskim (o analogicznym dokumencie pisaliśmy w szkicu biograficznym o Olgierdzie Wirpszy). Jego treść brzmi następująco: «W czasie Wojny Ojczyźnianej przeciwko hitlerowskim okupantom, wojska sowieckie na terenie Niemiec wśród innych trofeów zabrały też dokumenty archiwalne organów Ministerstwa Bezpieczeństwa Państwowego, które dotyczą m.in. Jana Tryby, s. Adama. W związku z tym, że znalezione dokumenty mają wartość operatywną prosimy o potwierdzenie zamieszkania obywatela Jana Tryby w Waszym rejonie». W odpowiedzi na ten list, wysłany we wrześniu 1950 r. kierownikowi inspekcji przy dowódcy Zarządu MBP w Obwodzie Rówieńskim towarzyszywi Szulice podano, że Jan Tryba w Równem nie mieszka.

Według postanowienia Prokuratury Obwodu Rówieńskiego z dnia 18 stycznia 1994 r. wobec Jana Tryby zastosowano art. 1 Ustawy USRR «O rehabilitacji ofiar represji politycznych na Ukrainie» z dnia 17 kwietnia 1991 r.

Jan Tryba (u materiałach sprawy enkawedysty zapisywali jego imię jak Iwan) narodził się 1904 r. w s. Piryntin Dubieńskiego powiatu Wołyńskiej gubernii. Jego батько, Адам Триба, працював робітником на цукровому заводі в Житині. Він помер того ж року, коли Ян з'явився на світ. Його матір, Софія Триба, була домогосподаркою. Померла 1916 р. у Житині. Ян мав сестру Францішку (приблизно 1902 р. н.). На початку Другої світової війни вона мешкала в Ленінграді й не підтримувала зв'язків із братом.

Відомо, що Ян закінчив шість класів Рівненської гімназії. З 1924 до 17 вересня 1939 р. він служив у польській армії, останні 11 років у званні плутонового (відповідник звання молодшого сержанта). За багаторічну службу отримав медаль від польського уряду.

У Рівному Ян жив із 1922 р. До 1925 р. він працював в екіпажній майстерні. Взявши шлюб із Софією (1905 р. н., дівоче прізвище невідоме), оселився на вулиці Новий світ, 3, кв. 2. Подружжя виховувало двох синів. На момент арешту Яна його старшому синові Мечиславу було шість років, а меншому Євгенію виповнилося шість місяців.

Як відомо, після встановлення радянської влади 17 вересня 1939 р. усі військовослужбовці польської армії опинилися без роботи, а відповідно й без засобів для існування. Звичні до усталеного життя вояки заробляли на життя важкою фізичною працею. Частина з них нелегальним шляхом потрапила до Угорщини, намагаючись приєднатися до військових легіонів, що формувалися під керівництвом еміграційного уряду. Інші, залишаючись на окупованих територіях, часто долучалися до підпільних угруповань, що виникали в містах і містечках колишніх східних воєводств Польщі. Дехто, втративши надію щодо відновлення Польщі, з обережністю ставився до радикальних ідей позбавлення від більшовицької окупації. Серед таких виявився й Ян Триба. У березні 1940 р. Ян Язвінський поінформував його про створення Союзу збройної боротьби (СЗБ) в Рівному. Зі слів Яна Триби, він не вірив словам Язвінського, проте той переконував, що організація підніме збройне повстання проти совєтів і доб'ється відновлення незалежності Польщі.

На допиті від 27 квітня 1940 р. Ян Язвінський заявив: «Після приезда «Вита» во второй половине февраля, я имел беседу о создаваемой организации с Трибой Иваном, проживающим в том же доме, где и я. Триба Ивану, у него же на квартире при неоднократных моих посещениях, я ему рассказал что создается польская организация, вкратце посвятил его в задачи организации и заявил, что первоочередной задачей является вербовка людей в организацию. Хотя Триба мне не дал прямого ответа о согласии вступить в организацию, но и не отказался, я поручил ему подбирать людей для вовлечения в организацию и рекомендовать их мне».

Як зізнався після арешту Ян Триба, Ян Язвінський розумів його вагання, адже він мав двох малих дітей і дружину. Ян Язвінський та Ян Триба зупинилися на тому, що Ян сам не буде членом СЗБ, а візьметься за підбір кандидатів для формування п'ятірки, якою керуватиме Ян Язвінський.

Серед запропонованих ним кандидатів були сержант Едмунд Шанава, котрий мешкав на Грабнику і після встановлення радянської влади працював різноробочим у кінотеатрі «Комінтерн», а згодом підофіцери Людвіг Бжуска та Вацлав Бальцоровяк. Останні мешкали на вулиці Білій. Вацлав Бальцоровяк працював на залізничній станції вантажником.

Однак після розмови з Яном Язвінським жоден із колишніх військовослужбовців не погодився вступити до лав підпілля. Надто ефемерною і нереальною для них виглядала ідея повалення окупаційної влади шляхом збройного повстання.

Третій відділ УДБ УНКВС у Рівненській області арештував Яна Трибу 27 квітня 1940 р. (того ж дня, коли Ян Язвінський дав проти нього свідчення) і доправив до рівненської в'язниці НКВС. Під час арешту та обшуку в нього вилучили паспорт, чотири довідки на його ім'я, 719 злотих паперовими купюрами і 125 злотих сріблом, а також два золотих перстні. Гроші та прикраси передали на зберігання до фінансового відділу УНКВС у Рівненській області.

Єдиний допит відбувся 28 квітня 1940 р. Уже 7 травня Яну Трибі пред'явили звинувачення в тому, що він був активним учасником «польської націоналістичної антирадянської підпільної організації». В'язень не визнав своєї провини, заявивши, що згоди на участь в організації не давав. Проте сказав: «...Будучи враждебно настроєним по отношению к Советской власти я был сторонником этой антисоветской польской организации и косвенно проводил в ней антисоветскую работу».

Вироком Рівненського обласного суду, виїзне засідання якого відбулося 22–23 листопада в Дубні, за ст. 54–2, 54–11 KK УРСР Яна Трибу засуджено на 8 років виправно-трудових таборів з обмеженням у громадянських правах на п'ять років та конфіскацією майна.

6 грудня 1940 р., як і інші фігуранти групової справи, заведеної на членів рівненського осередку СЗБ-1, Ян Триба звернувся до Верховного суду УРСР з касаційною скаргою, в якій визнав себе винним та попросив зменшити міру покарання. Ухвалою Кримінальної колегії Верховного суду УРСР від 7 березня 1941 р. вирок суду залишили без змін.

Подальша доля Яна Триби та його родини нам невідома. Але в архівно-слідчій справі зберігається документ із грифом «Цілком таємно», надісланий 11 травня 1950 р. начальнику 7-го відділу управління МДБ Рівненської області, майору Гусеву (аналогічний документ ми цитували у біографічному нарисі про Олгерта Вірпушу), наступного змісту: «В период Отечественной войны с немецко-фашистскими захватчиками, на территории Германии Советскими войсками захвачены трофейные документы, в числе которых имеются документы органов МГБ и на гр. Триба И. А. в связи с тем, что из числа захваченных документов последние представляют оперативный интерес, прошу принять меры по установлению на жительстве на территории Вашего района гр. Триба И. А.» У відповіді на зазначений лист, датований вереснем 1950 р. та адресований начальнику інспекції при начальнику УМДБ Рівненської області, товаришу Шуліці, зазначено, що Триба Ян Адамович у Рівному не проживає.

Заключенням прокуратури Рівненської області від 18 січня 1994 р. Ян Триба потрапляє під дію ст. 1 Закону Української РСР «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні» від 17 квітня 1991 р.

Olgierd Wirpsza – mój ojciec

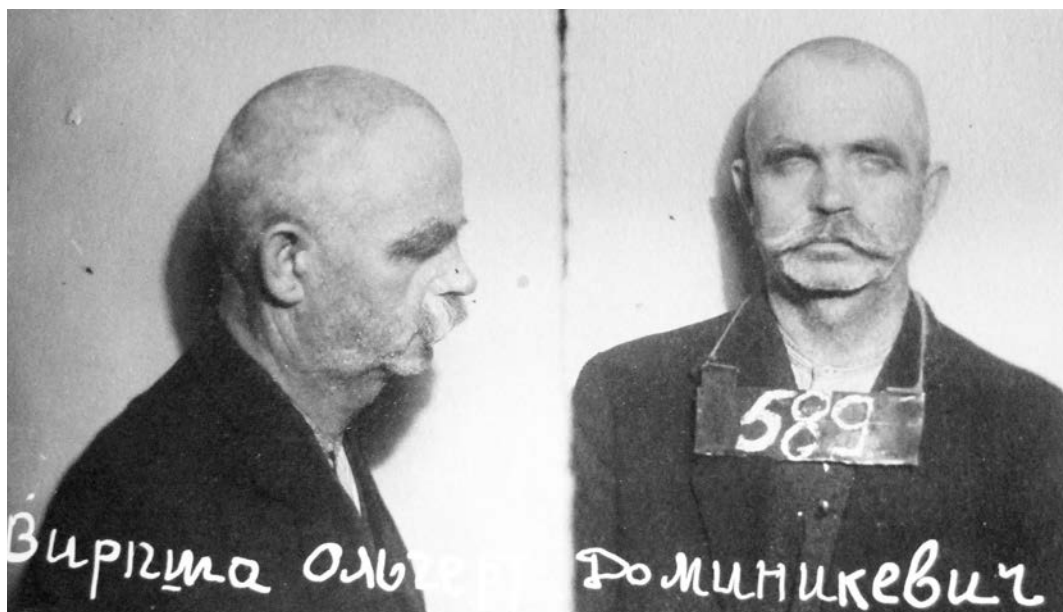
Ольгерд Вірпша – мій батько

Od tych słów rozpoczął swój list do nas Zygmunt Wirpsza – syn Olgierda Wirpsy z Równego, bohatera rubryki «Ocaleni od zapomnienia». Dowiedzieliśmy się z niego o dalszych losach jego ojca.

W poprzednim numerze w rubryce «Ocaleni od zapomnienia» opublikowaliśmy napisany przez Tetianę Samsoniuk szkic biograficzny poświęcony Olgierdowi Wirpszy, działaczowi Związku Walki Zbrojnej – 1 w Równem. Podobnie jak i w większości szkiców pani Tetiana, która bada akta NKWD dotyczące represjonowanych Polaków, napisała: «Dalszy los Olgierda Wirpsy nie jest nam znany».

Jednak już w ostatnich chwilach przed oddaniem numeru, sprawdzając informacje zawarte w aktach śledztwa, trafiliśmy na stronę internetową Zygmunta Wirpsy, emerytowanego wykładowcy, profesora nadzwyczajnego Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu (dzisiejsza nazwa uczelni, wcześniej – Wyższa Szkoła Inżynierska, Politechnika Radomska i in.). Z życiorysu podanego na stronie dowiedzieliśmy się, że Zygmunt Wirpsza urodził się w Równem w 1928 r. Podobnie jak syn Olgierda Wirpsy. Napisaliśmy list i wysłaliśmy na adres, który znaleźliśmy na stronie. I dostaliśmy w odpowiedzi maila, w temacie którego napisane było: «Olgierd Wirpsza – mój ojciec».

Zygmunt Wirpsza potwierdził, że jest synem bohatera naszej publikacji. Dowiedzieliśmy się od niego, że Olgierd Wirpsza wyszedł z sowieckich łagrów po układzie Sikorski-Majski i zaciągnął się do Armii Andersa. Po wojnie trafił do Anglii. Jego ro-

dzina – żona z dziećmi – została deportowana do Kazachstanu. Do kraju wróciła w 1946 r. Zamieszkała we Wrocławiu. Olgierd Wirpsza do Polski wrócił w 1947 r. Pracował w Zakładach Mięsnych. Umarł w roku 1961 r. w wieku 76 lat.

Natalia DENYSIUK

Takimi słowami rozpoczął swój list do nas Zygmunt Wirpsza – syn Olgierda Wirpsy z Równego, bohatera rubryki «Повернуті із забуття». Із нього ми дізналися про подальшу долю його батька.

ляків też napisała: «Подальша доля Ольгерда Вірпші нам не відома».

Проте вже в останні хвилини перед здачею номера, перевіряючи інформацію, подану в документах слідства, ми натрапили на сайт Зигмунта Вірпші, надзвичайного професора Технологічно-гуманітарного університету імені Казімежа Пуласького (колишні назви цього навчального закладу: Вища школа інженерів, Радомська політехніка та ін.). Завдяки представленим на сайті біографічним відомостям ми дізналися, що Зигмунт Вірпша народився в Рівному в 1928 р. Так само, як син Ольгерда Вірпші. Ми написали лист на подану адресу. І отримали у відповідь мейл, у темі якого було зазначено: «Ольгерд Вірпша – мій батько».

Зигмунт Вірпша підтвердив, що є сином героя нашої публікації. Від нього ми дізналися про те, що Ольгерда Вірпшу звільнили з радянських таборів після підписання угоди Сікорський-Майський. Він був солдатом Армії Андерса. Після війни потрапив до Великої Британії. Його дружину з дітьми депортували до Казахстану. До Польщі вони повернулися в 1946 р. Жили у Вроцławі. У 1947 р. до них приєднався Ольгерд Вірпша. Він працював на м'ясопереробному заводі. Помер у 1961 р. у 76-річному віці.

Наталія ДЕНИСЮК

W Zdołbunowie odbył się turniej historyczny

У Здолбунові відбувся турнір знавців історії

Przy wsparciu Centrum Kultury Polskiej i Dialogu Europejskiego w Iwano-Frankiwsku w szkole języka polskiego działającej przy Towarzystwie Kultury Polskiej Ziemi Zdołbunowskiej odbył się turniej historyczny, poświęcony 100-leciu odzyskania niepodległości przez Polskę.

Organizatorem turnieju, który miał miejsce 10 lutego, była Maryna Mazurok, uczestniczka tegorocznego Forum Młodych Polaków w Iwano-Frankiwsku. To właśnie tam przedstawiła ona projekt konkursu i wygrała środki na jego realizację.

Turniej rozpoczął się od wysłuchania hymnów Ukrainy i Polski. Wzięły w nim udział cztery drużyny, w skład których weszli uczniowie szkoły języka polskiego przy Towarzystwie Kultury Polskiej Ziemi Zdołbunowskiej oraz miejscowych szkół, w których dzieci uczą się polskiego (nr 5, nr 6 oraz Gimnazjum w Zdołbunowie).

Uczestnicy turnieju pracowali w zespołach, odpowiadając na pytania testu. Następnie jurorzy sprawdzali odpowiedzi, a dzieci bawiły się przedstawiając swoje umiejętności: grały na bandurze, śpiewały piosenki i recytowały wiersze.

Zwycięzcy konkursu zostali wyróżnieni i nagrodzeni dyplomami i prezentami. Po zakończeniu turnieju organizatorzy poczęstowali uczestników i gości polskimi potrawami – zupą pomidorową i bigosem.

Wiktorія ЛЕХ,
Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Zdołbunowskiej
Foto udostępnione przez autorkę

Za підтримки Центру польської культури та європейського діалогу в Івано-Франківську на базі школи польської мови Товариства польської культури Здолбунівщини відбувся турнір знавців історії, присвячений 100-річчю незалежності Польщі.

Організатором турніру, який відбувся 10 лютого, стала Марина Мазурок, учасниця цьогорічного Форуму молодих поляків у Івано-Франківську. Саме там вона представила проект конкурсу та виграла кошти на його реалізацію.

Захід розпочався з виконання гімнів України та Польщі. У турнірі взяли участь чотири команди, до складу яких увійшли учні польської школи при Товаристві польської культури та здолбунівських шкіл, де вивчають польську мову (ЗОШ № 5, ЗОШ № 6, Здолбунівська гімназія).

Учасники турніру працювали командно, відповідаючи на тестові запитання. Потім журі опрацьовувало відповіді, а діти розважалися і показували свої таланти: хтось грав на бандурі, хтось співав пісні, а хтось декламував вірші.

Переможців змагань визначили в командному заліку та нагородили дипломами й подарунками. На завершення турніру на учасників і гостей чекало частвування традиційними польськими стравами: зупою помідоровою та бігосом.

Вікторія ЛЕХ,
Товариство польської культури Здолбунівщини
Фото надала авторка

Jan Bułhak – ojciec polskiej fotografii

Ян Булгак – нестор польської фотографії

Jan Bułhak – jeden z najwybitniejszych polskich fotografów, określany mianem ojca lub nestora polskiej fotografii. Był fotografikiem, teoretykiem, publicystą oraz krytykiem w dziedzinie sztuki fotograficznej. Znany również jako przeciwnik fotografii awangardowej.

Jan Bułhak urodził się w 1876 r. w Ostaszynie pod Nowogródkiem (obecnie na terenie Białorusi). Zmarł w 1950 r. w Giżycku. W 1897 r. ukończył gimnazjum w Wilnie i dostał się na Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, gdzie studiował filozofię. Z powodu braku środków finansowych po dwóch latach nauki porzucił studia. Do 1912 r. mieszkał w majątku ziemskim pod Mińskiem odziedziczonym po matce.

Fotografią zajął się przez przypadek, kiedy w 1905 r. jego żonie подарowano aparat fotograficzny. W 1912 r. Jan Bułhak uczył się fotografii w Dreźnie, w zakładzie znanego fotografa Hugona Erfurtha. Poznał wówczas wielu wybitnych artystów. Ogromny wpływ na jego twórczość wywarł malarz Ferdynand Ruszczyc, dzięki któremu Jan Bułhak zajął się fotografią zawodowo i w 1912 r. założył w Wilnie zakład fotograficzny. W latach 1912–1919 zajmował się dokumentacją architektury i widoków Wilna oraz jego okolic, a także innych miast, m.in. Warszawy, Lublina czy Zamościa. W latach 1913–1914 współpracował z czasopismem «Wiadomości Fotograficzne», w którym publikował niektóre ze swoich zdjęć.

W latach 1919–1939 Jan Bułhak zajmował się pracą pedagogiczną. Pełnił funkcję kierownika Zakładu Fotografii Artystycznej działającego przy Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu im. Stefana Batorego w Wilnie. W okresie międzywojennym był również organizatorem życia

fotograficznego w Polsce, m.in. współzałożycielem i szefem Fotoklubu Wileńskiego utworzonego w 1928 r. i Fotoklubu Polskiego działającego w latach 1929–1939. Po II wojnie światowej, od 1947 r. kierował Związkiem Polskich Artystów Fotografów, który od 1952 r. istnieje pod nazwą Związek Polskich Artystów Fotografików.

Jan Bułhak należał do najwybitniejszych polskich artystów fotografów. Wywarł ogromny wpływ na twórczość wielu fotografów oraz na rozwój sztuki fotograficznej w całej przedwojennej i powojennej Polsce.

Był autorem wielu artykułów i książek poświęconych estetyce i technice fotografii oraz fotografii krajoznawczej. Reprezentował nurt piktorializmu. Jego prace cechuje niezwykły artyzm, poczucie przestrzeni, poprawne proporcje oraz perfekcyjne operowanie światłem. Tej tematyce poświęcił również niektóre swoje prace naukowe.

Jana Bułhaka za «swojego» uważają nie tylko Polacy, ale także Białorusini i Litwini, bo to na tych ziemiach mieszkał i tworzył wybitny fotograf.

Wziął udział w 174 międzynarodowych wystawach fotograficznych, był autorem ok. 10 tys. fotografii. Oprócz zabytków utrzymywał na zdjęciach krajobrazy, chłopów i budynki wiejskie. Część jego prac znajduje się w archiwach, mu-

zej. Jan Bułhak – один із найвидатніших польських фотографів, котрого називали «батьком», а інколи «нестором» польської фотографії. Він був фотохудожником, теоретиком, публіцистом та критиком у галузі фотографії. Відомий також як противник авангардних течій у фотомистецтві.

Народився Ян Булгак у 1876 р. у селі Осташино в районі Новогрудка на теренах сучасної Білорусі. Помер у 1950 р. в місті Гіжицько. У 1897 р. закінчив гімназію у Вільні та вступив до Ягеллонського університету у Кракові, де вивчав філософію. Проте за відсутності коштів мусив через два роки покинути навчання. До 1912 р. проживав у маєтку, що знаходився поблизу Мінська, який залишився у спадок від матері.

Зайнявся фотографією у 1905 р. випадково, після того, як його дружині подарували фотоапарат. У 1912 р. Ян Булгак навчався мистецтву фотографії в Дрездені, в закладі відомого фотографа Хуго Ерфурта, де познайомився з багатьма знаменитими митцями. Велику роль у становленні його творчості відіграв художник Фердинанд Рушіц, завдяки якому Ян Булгак став професійним фотографом і в 1912 р. заснував у Вільні фотографічний заклад. У 1912–1919 рр. Ян Булгак задокументовував пам'ятки архітектури та пейзажі Вільні й околиць, згодом інших міст, таких, як Варшава, Люблін і Замость. Фотограф у 1913–1914 рр. співпрацював із журналом «Вісник фотографії», у якому розміщував деякі свої знімки.

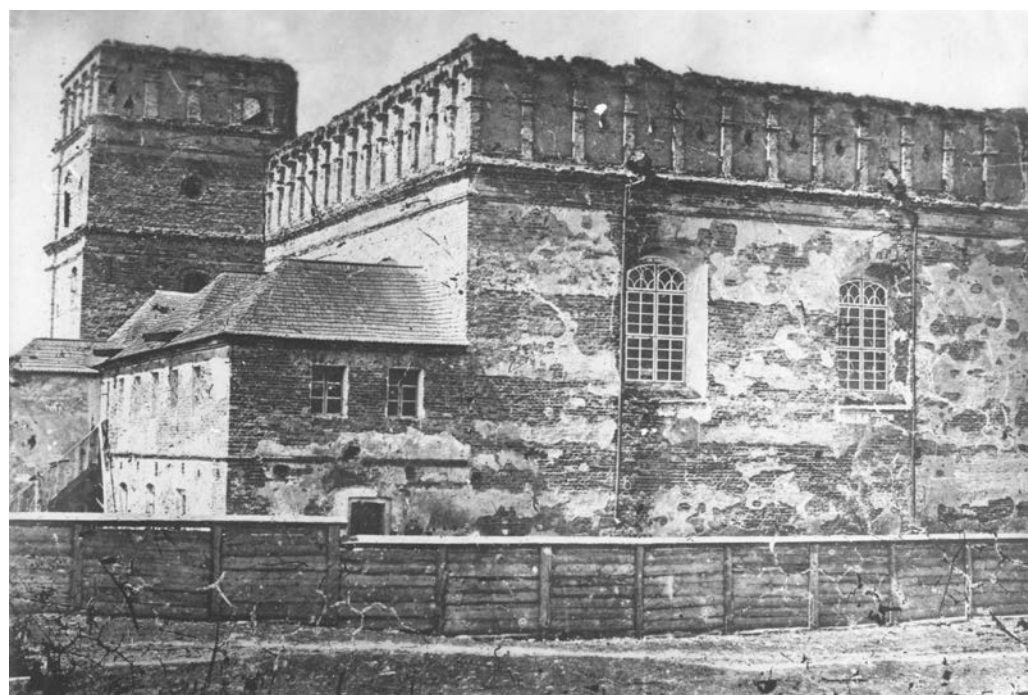
У 1919–1939 рр. Ян Булгак займався педагогічною роботою, був керівником закладу художньої фотографії, що діяв при факультеті мистецтв Університету імені Стефана Баторія у

Вільні. У міжвоєнний період митець був також організатором фотографічного життя Польщі, співзасновником і керівником Віленського фотоклубу, утвореного в 1928 р., та Польського фотоклубу, що діяв у 1929–1939 рр. Після Другої світової війни, з 1947 р., керував Спілкою польських фотографів, яка з 1952 р. існує під назвою Спілка польських фотохудожників.

Ян Булгак належав до найвидатніших фотографів сучасності, мав величезний вплив на творчість багатьох фотографів і на розвиток фотомистецтва всієї довоєнної та післявоєнної Польщі. Автор багатьох праць і книг на тему естетики й техніки фотографії, а також краєзнавчої фотографії. Ян Булгак був представником течії пікторальної фотографії. Його роботи характеризуються незвичайним артистизмом, відчуттям простору, правильних пропорцій, величезним вмінням працювати зі світлом. Цій тематиці він присвятив теж деякі свої наукові праці.

Яна Булгака за «свого» вважають не тільки поляки, а й білоруси та литовці, на чийх землях проживав і творив видатний фотохудожник.

Він учасник 174 міжнародних фотовиставок, у його творчому доробку – близько 10 тисяч фотографій. Окрім пам'яток архітектури, фотографував пейзажі, селян, сільські будівлі. Переважно його фото знаходяться в архівах, музеях і бібліотеках Варшави та Вільнюса. На

WILNO. POŁCZAWY.

FOT. J. BUŁHAK.

zeach i bibliotekach Warszawy i Wilna. Niestety większość zdjęć i negatywów Jana Bułhaka zniszczono pod koniec II światowej wojny: podczas wyzwolenia Wilna przez wojska radzieckie w dom, w którym mieszkał fotograf trafił pocisk.

Jan Bułhak współpracował z wieloma wydawnictwami. Jego zdjęcia były publikowane w wielu książkach oraz na wielu kartkach pocztowych. Fotografował m.in. dla takich znanych wydawnictw, jak Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, Polskie Towarzystwo Księgarni Kolejowych «Ruch» czy Książnica Atlas. W wydanych przez nich książkach i pocztówkach można zobaczyć krajobrazy Łucka i Wołynia.

Jego zdjęcia dla produkcji pocztówek wykorzystywało również Wydawnictwo Wydziału Zabytków Towarzystwa Straży Kresowej, które działało w latach 1918–1935. W Łucku Towarzystwo Straży Kresowej miało siedzibę w księgarni «Promyk» przy ulicy Jagiellońskiej 66. W serii

liczącej ponad dwadzieścia pocztówek zostały przedstawione krajobrazy miast Wołynia, Podola oraz Białorusi. Możemy na nich zobaczyć m.in. Łuck, Ołykę, Równe, Dubno i Wiśniowiec. Widoki Łucka autorstwa Jana Bułhaka ukazały się wówczas na trzech pocztówkach.

Wiktor LITEWCZUK

Na zdjęciach Jana Bułhaka: 1. Zamek w Łucku. Wydawnictwo «Książnica Atlas», 1939 r. 2. Synagoga w Łucku. Zdjęcie dla Wydawnictwa Wydziału Zabytków Towarzystwa Straży Kresowej. Lata 30. XX wieku. 3. Wilno. Wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Księgarni Kolejowych «Ruch». Lata 20. XX wieku. 4. Kościół w Ołyce. Wydawnictwo Wydziału Zabytków Towarzystwa Straży Kresowej. Lata 20. XX wieku. 5. Zamek w Łucku. 1937 r. 6. Zamek w Ołyce. Wydawnictwo Łuckiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. 1937 r. 7. Synagoga w Kłevaniu. Zdjęcie dla Wydawnictwa Wydziału Zabytków Towarzystwa Straży Kresowej. Lata 20. XX wieku.

жаль, більшість знімків і негативів знищено в кінці Другої світової війни: під час визволення Вільнюса радянськими військами снаряд потрапив у будинок, де проживав фотограф.

Ян Булгак співпрацював із різними видавництвами. Його знімки прикрашають багато книг та величезну кількість поштових карток. Він фотографував, зокрема, для таких потужних видавництв, як «Польське краєзнавче товариство», Польське товариство залізничних книгарень «Ruch» (укр. «Рух»), «Książnica Atlas» (укр. «Книгозбірня Атлас»), на продукції яких можна побачити краєвиди Луцька та Волині.

Також його знімки для виготовлення листівок використовувало Видавництво відділення пам'яток старовини Товариства кресової сторожі, яке діяло в 1918–1935 рр. У Луцьку Товариство кресової сторожі знаходилося у книгарні «Промик» на вулиці Ягеллонській, 66. У серії

з понад двадцяти листівок представлені краєвиди міст Волині, Поділля та Білорусі. Зокрема, серед волинських міст на них є Луцьк, Олика, Рівне, Дубно та Вишнівець. Із видами Луцька вийшли три листівки, фото для яких також зробив Ян Булгак.

Віктор ЛІТЕВЧУК

На фото Яна Булгак: 1. Луцький замок. Видавництво «Książnica Atlas», 1939 р. 2. Луцька синагога. Фото для Видавництва відділення пам'яток старовини Товариства кресової сторожі. 30-ті рр. XX ст. 3. Вільно. Польське товариство залізничних книгарень «Ruch». 20-ті рр. XX ст. 4. Костел в Олиці. Видавництво відділення пам'яток старовини Товариства кресової сторожі. 1920-ті рр. 5. Луцький замок. 1937 р. 6. Замок в Олиці. Видавництво Луцького відділу Польського краєзнавчого товариства. 1937 р. 7. Синагога в Клевани. Фото для Видавництва відділення пам'яток старовини Товариства кресової сторожі. 20-ті рр. XX ст.

Koło ratunkowe

Рятувальний круг

«Potrzebuję natychmiast koła ratunkowego» – powiedziała dyrektorowi aquaparku «Termy Bolesławiec», gdy go wreszcie spotkałam. Wychodziłam właśnie z ubikacji, a na dworze była połowa grudnia. Śnieg zaczął, jak w «Annie Kareninie» w scenie na dworcu. Byłam ubrana jakbym miała zdobyć Himalaje. A to był występ naszego polsko-ukraińskiego musicalu w Polsce.

«Proszę za mną» – odrzekł dyrektor, na którego najwyraźniej okoliczności mojej wizyty nie wpłynęły. Wierny procedurom panującym na basenach zaprowadził mnie do ratownika jakby udzielając mi pierwszej pomocy.

«Mam 17 Ukraińców w Teatrze Starym (teatr, gdzie za godzinę mieliśmy wystąpić, mieszczący się niedaleko aquaparku). Będziemy robić scenę, w której płyniemy statkiem do Polski, a zapomnieliśmy koła ratunkowego!» – próbowałam składować dodatkowe wyjaśnienia rozumiejąc, że kontekst sytuacji może podważać moją prawdziwość. Dyrektor wysłuchał mojego komunikatu bez cienia emocji. Podał mi koło z poważną miną. «Przyjdzie Pan zobaczyć?» – zapytałam. «Nie, ale życzę Wam powodzenia».

Z dumą niosłam koło ratunkowe do pobliskiego teatru. Profesjonalne, prawdziwe, nowe, w paski – niosłam wśród śniegów, pokonując zaspę. Ludzie patrzyli na mnie z mieszkanką uznania i zaskoczenia. Dyrektor aquaparku uratował 18 aktorów i około 300 widzów, którzy po scenie na statku bili gromkie brawa. Najwyraźniej było mu jednak obojętne, kogo ratuje. Ratownik wręczył nam koło, bo jest ratownikiem.

W podobny sposób udało mi się zrealizować ten projekt i większość poprzednich. «Wie Pani, trzeba militarne spodnie i bluzy pożyczyć do tańca. Bo to niby polski musical patriotyczny jest» – tłumaczył zawile w Pałacu Dzieci i Młodzieży w Równem. Dzieci dostały kostiumy. «Na naszej scenie pies występuje. Można poprosić psa, żeby przyszedł na próbę?». Pies za 2 dni został już przyprowadzony na scenę. «Przyjeżdżają dzieci z Polski. Chcę zrobić im ognisko». Kilka-kilka kilo kiełbasy kupił jeden z rówieńskich deweloperów, a chleb dostarczył lokalny producent pieczywa. «Chcę zaprosić grupę z Polski na obiad do «Kryjówki» we Lwowie – wie Pani takie miejsce ciekawe» – 2000 hrywien od właścicielki firmy reklamowej w Równem już czeka na koncie na konsumpcję dla polskiej młodzieży. «Tablice trzeba zrobić i scenografię na musical oraz uszyć kostiumy dla Diabła i Anioła» – nie ma problemu. Wszystko zrobiły moje dwie koleżanki. Mam też takiego jednego przyjaciela. Nasz Pan Igor – biznesmen z Równego, właściciel znanej marki obuwniczej. Gdy dzwonię do niego w sprawie jakiejś polsko-ukraińskiej imprezy pyta tylko ile i na kiedy. Zawsze mogę na niego liczyć w każdym przedsięwzięciu. Takich przykładów mogłabym mnożyć, bo dużo się ich nabierało od sześciu lat działalności naszej organizacji. Wśród Polaków i Ukraińców.

Człowieka, który chce i może pomóc nie obchodzi, po co, dlaczego i jak. Czy to będzie patriotyczne czy rozrywkowe, czy polskie czy ukraińskie, czy śmieszne czy patetyczne, czy historyczne czy nowoczesne. Ludzie, których ja znam na Ukrainie i w Polsce, jeśli mogą coś

zrobić, to robią. W moim przypadku wszyscy po prostu robia, co mogą, bo ich o to proszę. Przypuszczam, że czasem jest im obojętne, co to będzie. A może są tego ciekawi? To nieważne, bo ich intencje z całą pewnością są szczerze. Chcą po prostu pomóc. Może mnie lubią, a może wiedzą, że ja ich lubię, a sami w głębi serca mają mnie dosyć?

Fakt faktem, że projekt udał się na całego. Podobno, przed występem w Równem dzwoniły do nas służby bezpieczeństwa. Pytali, czy będzie jakaś prowokacja. Z zaciekawieniem obserwowałam więc atmosferę wokół projektu. Tak bez prowokacji to może nuda będzie – zaczęłam się w końcu zastanawiać po cichu. Skandal w show biznesie zawsze jednak podwyższa popularność wydarzenia.

I na koniec skandal był. Dostałam kwiaty. Nie zauważyłam nawet, kto mi je dał. Piękne gerbery. Po spektaklu patrzę sobie na nie. Czerwono-czarny papier! Banderowska symbolika na polskim patriotycznym przedstawieniu. Na fali obecnych polsko-ukraińskich przepychanek może jednak ktoś zrobił mi psikusa? Tropiłam prowokatora nawet wśród najbliższych. Po jakimś czasie oglądam nagranie video ze spektaklu. Patrzę! Z kwiatami leci moja uczennica – Lena! 10 lat. Ma Kartę Polaka! Chryste Panie! Ot i skandal! Uwielbiam takie!

Ewa MAŃKOWSKA,
Ukraińsko-Polski Sojusz imienia Tomasza Padury

«Мені терміново потрібен рятувальний круг», – сказала я директору аквапарку «Termy Bolesławiec», коли врешті його здибала. Я саме виходила з туалету, а надворі була середина грудня. Сніг валив такий, як в епізоді на вокзалі в «Анні Кареніній». Я одягнулася як на штурм Гімалаїв. І це був показ нашого польсько-українського мюзиклу в Польщі.

узяти пса, щоби зробити репетицію?» Через два дні на сцену привели пса. «Приїдуть діти з Польщі. Я хочу зробити для них пікнік». Кільканадцять кілограмів ковбаси купив нам один із рівненських забудовників, а місцева пекарня забезпечила нас хлібом. «Я хотіла би запросити групу з Польщі на обід до «Криївки» у Львові. Знаєте, таке цікаве місце!» – і вже 2000 гривень від власниці рекламної фірми в Рівному лежать на рахунку, чекають, коли їх використає польська молодь. «Потрібно зробити декорації для мюзиклу, а також пошити костюми Диявола й Ангела» – без проблем! Усе зробили дві мої подруги. Маю ще одного такого приятеля. Це пан Igor – рівненський бізнесмен, власник відомої взуттєвої марки. Варто зателефонувати до нього з приводу будь-якого польсько-українського заходу, він запитує лише скільки й на коли. Я завжди можу на нього покластися, в кожній ініціативі. Таких прикладів можна навести більше, бо багатенько назбиралося їх за шість років діяльності нашої організації. І серед поляків, і серед українців.

Людині, яка хоче й може допомогти, не важливо, навіщо, чому і як. Чи це буде патріотичне чи розважальне, польське чи українське, смішне чи патетичне, історичне чи сучасне. Люди, яких я знаю в Україні та Польщі, якщо можуть щось зробити, то роблять. У моєму випадку вони просто роблять, що можуть, бо я їх про це прошу. Припускаю, що часом їм байдуже, що це має бути. А, може, їм це цікаво? Хоча це не важливо, адже я впевнена в тому, що їхні наміри позитивні. Вони просто хочуть допомогти. Може, вони мене люблять. А, може, знають, що я їх люблю, а їм самим у глибині серця я вже обридла?

Проте факт залишається фактом – проект вдавсь. Здається, перед виступом у Рівному телефонувала до нас Служба безпеки. Питалися, чи буде якась провокація, тож я з інтересом спостерігала за атмосферою навколо проекту. Але ж без провокації це може вийти суцільна нудьга, – врешті почала я задумуватися. Адже скандал у шоу-бізнесі завжди підвищує популярність події.

І врешті скандал стався. Мені вручили квіти. Я навіть не зауважила, хто мені їх дав. Чудові герберы. І от після спектаклю дивлюся на них – червоно-чорний папір! Бандерівська символіка на польській патріотичній виставі! Може, на фоні теперішніх польсько-українських сварок хтось вирішив зробити мені западлянку? Я шукала провокатора навіть серед найближчих. І от, за якийсь час дивлюся відеозапис. От тобі й на! Біжить із цими квітами моя учениця, десятирічна Олена. Вона ж має Карту поляка! Господи Ісусе! Ось і скандал. Обожню такі!

Ева МАНЬКОВСЬКА,
Українсько-польський союз імені Томаша Падурі

Program Stypendialny dla Polonii

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

Program oferuje możliwość odbycia studiów wyższych pierwszego stopnia i jednolitych magisterskich w języku polskim w uczelniach podległych Ministerstwu Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz comiesięczne stypendium Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej na pokrycie kosztów utrzymania.

NAWA przeprowadzi również nabór na studia artystyczne i medyczne, ale dokładne zasady przyjęć na te studia oraz wysokość stawek stypendialnych ustalą – odpowiednio – minister kultury i minister zdrowia.

Ogłoszenie o naborze wniosków znajduje się na stronie NAWA. Istotną zmianą w stosunku do lat ubiegłych jest wymóg składania wniosków

przez kandydatów w systemie teleinformatycznym NAWA, dostępnym pod adresem www.programs.nawa.gov.pl/login. Należy zauważyć, że jest to jedyna dopuszczalna forma wnioskowania. System będzie otwarty do dnia 31 marca br. Oznacza to, że placówki dyplomatyczno-konsularne nie zbierają już papierowej wersji dokumentacji.

Egzamin w Konsulacie Generalnym RP w Łucku odbędzie się najprawdopodobniej w drugiej połowie maja. Ostateczny termin zostanie zamieszczony na stronie internetowej konsulatu (www.luck.msz.gov.pl).

Konsulat Generalny RP w Łucku

Sześciolatek do «pierwszej klasy»

У 6 років до «першої класи»

Ukraińsko-Polski Sojusz imienia Tomasza Padury w Równem został członkiem Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie.

Tradycyjnie w okresie zimowym rozpoczyna się przyjmowanie zgłoszeń na zapisy dzieci do pierwszej klasy w ukraińskich szkołach ogólnokształcących. W wielu placówkach edukacyjnych, oprócz terminów składania wniosków, przeprowadzane są różne wywiady psychologiczne sprawdzające gotowość sześciolatków do przyswojenia materiału. Oceniane są również osobiste osiągnięcia, zdolności, talenty, a także gotowość psychologiczna do nauki w szkole.

Podobnie nasze «sześciolatnie dziecko» – Ukraińsko-Polski Sojusz imienia Tomasza Padury, tej zimy zostało przyjęte do «pierwszej klasy» Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie. Proces ten był długi i niełatwy, ponieważ głosowanie zarządu FOPNU, weryfikacja złożonych dokumentów, informacji o organizacji, wynikach działalności, przeprowadzonych imprezach, legitymacjach członkowskich itp. – to wszystko wymagało czasu i wysiłku. Wreszcie długo oczekiwany rezultat – UPS jest członkiem Federacji. Z tego powodu jesteśmy bardzo wdzięczni Zarządowi FOPNU i Prezesowi – pani Emilii Chmielewej. Nowy status zobowiązuje nas do nowych perspektyw i planowania nowych interesujących projektów, które będą sprzyjać polsko-ukraińskiemu dialogowi.

Witalij LEŚNIAK,
Ukraińsko-Polski Sojusz imienia Tomasza Padury
Foto udostępnione przez autora

Українсько-польський союз імені Томаша Падури в Рівному став членом Федерації польських організацій в Україні.

Традиційно взимку стартує період прийому заяв для навчання в першому класі українських загальноосвітніх шкіл. У багатьох школах, окрім встановлених термінів подання заявок, проходять різні психологічні «співбесіди» щодо готовності шестирічок до засвоєння матеріалу та здатності відповідати встановленим вимогам майбутнього першокласника. Оцінюють особисті досягнення, здібності, таланти, також психологічну готовність до навчання.

Подібним чином наше шестирічне «чадо» – Українсько-польський союз імені Томаша Падури (УПС) – цієї зими прийняти до «першого класу» Федерації польських організацій в Україні (ФПОУ). Процес був тривалим і непростим, адже голосування правління ФПОУ, верифікація поданих документів, статистичної інформації про організацію, даних про діяльність та проведені культурні заходи, посвідчення членів організації тощо – все потребувало певного часу та зусиль. І врешті довгоочікуваний результат – УПС у складі федерації. За що щиро вдячні правлінню ФПОУ та її голові пані Емілії Хмельовій. У новому статусі очікуємо ще більше перспектив та плануємо реалізувати нові цікаві проекти, які сприятимуть налагодженню польсько-українського діалогу.

Віталій ЛЕСНЯК,
Українсько-польський союз імені Томаша Падури
Фото надав автор

«Polska pomoc»: rówieńscy strażacy dostali nowy sprzęt ratowniczy

Рівненські рятувальники отримали нове пожежне обладнання

Polscy strażacy przekazali rówieńskim kolegom nowoczesny sprzęt ratowniczy.

Польські рятувальники подарували рівненським колегам нове сучасне аварійно-рятувальне обладнання.

Wręczenie motopomp, słupów oświetleniowych, trenażerów pożarowych oraz innego sprzętu miało miejsce 12 lutego w komendzie ratunkowej o specjalnym przeznaczeniu Rówieńskiego Zarządu Obwodowego Państwowej Służby ds. Sytuacji Nadzwyczajnych.

Uroczystość przekazania sprzętu zakończyła pierwszy etap projektu «Wspieranie procesu organizowania ukraińskiego wolontariatu ratowniczego na rzecz poprawy bezpieczeństwa społeczności lokalnej w obwodzie rówieńskim», realizowanego w ramach programu «Polska pomoc rozwojowa». Od chwili rozpoczęcia realizacji tego projektu w obwodzie rówieńskim przeszkolono 36 ochotników i stworzono drużyny ochotniczej straży pożarnej w trzech gminach.

W uroczystościach uczestniczył Ambasador Rzeczypospolitej Polski na Ukrainie Jan Piekło, Konsul Generalny RP w Łucku Wiesław Mazur, koordynator projektu, członek prezydium Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Marek Kowalski, przewodniczący Rówieńskiej Rejonowej Administracji Państwowej Wołodimir Pyłypczuk, mer miasta Równe Wołodimir Chomko, naczelnik Głównego Zarządu Państwowej Służby ds. Sytuacji Nadzwyczajnych Ukrainy w obwodzie rówieńskim Serhij Kruk i inni.

Wручення мотопомп, освітлювальних опор, пожежних тренажерів та іншого обладнання відбулося 12 лютого на території аварійно-рятувального загону спеціального призначення Рівненського обласного управління ДСНС.

Під час заходу також завершився перший етап проекту «Підтримка процесу організації українського рятувального волонтерату з метою підвищення рівня безпеки місцевого населення в Рівненській області», який реалізують у рамках програми «Польська допомога». Із початку втілення проекту в Рівненській області вже підготували 36 пожежників-добровольців та створили добровільні пожежні команди в трьох об'єднаних територіальних громадах.

В урочистостях взяли участь Надзвичайний і Повноважний посол Республіки Польща в Україні Ян Пекло, Генеральний консул РП у Луцьку Веслав Мазур, координатор проекту, член президії Асоціації добровільних пожежних команд РП Марек Ковальський, голова Рівненської районної держадміністрації Володимир Пилипчук, міський голова Рівного Володимир Хомко, керівник Головного управління ДСНС України у Рівненській області Сергій Крук та ін.

Wszechświat Stanisława Lema

Stanisław Lem to pisarz, którego nie sposób nie znać. Zaliczany do najpoczytniejszych twórców science fiction jest pisarzem, który w swoich powieściach umieścił w centrum nie technikę, lecz człowieka uwikłanego w świat, który bada, chce poznać oraz pragnie spotkać inna formę życia we Wszechświecie, a nie potrafi dać sobie rady ze swoim życiem tu na Ziemi.

Pierwszy raz zetknąłem się z nim przez powieść «Solaris». Jako dziecko wyobrażałem sobie, że przecież tak, tak może być: daleko w kosmosie istnieje niezwykle byt – wielki ocean, który może materializować nasze myśli i dzięki niemu możemy być nieśmiertelni, powstawać wciąż na nowo. Czy tak Bóg może wyglądać? Bóg-ocean eksperymentujący z ludźmi. Bóg, z którym nie możemy się porozumieć i nawiązać kontaktu. Powieść ta mówi też o tym jak wyglądają nasze relacje z innymi ludźmi, jakie są trudne. Iljon Tichy kilkakrotnie stwierdza, że to człowiek jest największym złoczyńcą w całym kosmosie.

Ostatnią książką, którą przeczytałem w grudniu zeszłego roku wiążącą się z Lемом była biografia pióra Wojciecha Orlickiego zatytułowana «Lem». Przynosi ona wiele ciekawych informacji z życia pisarza, jego zmagania z holokaustem we Lwowie i po wojnie w jego powieściach, o życiu w komunistycznej Polsce, o zmaganiach z cenzurą, o życiu rodzinnym, jego przepowiedniach dla świata.

Między tymi dwiema książkami rozciąga się cały wszechświat Stanisława Lema, między innymi: «Dzienniki gwiazdowe», «Głos Pana», «Opowieści o Pilotach Pirxie», «Eden», «Bajki robotów», «Filozofia przypadku», «Katar», «Pamiętnik znaleziony w wannie».

W «Dziennikach gwiazdowych» Iljon Tichy podróżuje przez kosmos, sprawdza, co to są sepulki, próbuje bawić się w stwórcę Wszechświata, bada różne istoty i różne cywilizacje, wędruje w przyszłość, rozważa problem Boga i Szatana, pewnego razu zostaje rozatomowany i przeistacza się w Napoleona. Na szczęście rysopis atomowy pozwala mu wrócić do swojej postaci. Dotykają one również odwiecznych problemów ludzkości: władzy i religii oraz kwestie filozoficznych. Na planecie Dychtonów poznaje Tichy duizem, czyli technologiczną religię wyrosłą na gruncie chrześcijaństwa. U Indiotów jest świadkiem przejścia władzy przez Machine-dyktatora.

W «Głosie Pana» sygnał nadany z kosmosu staje się pretekstem do dyskursu nad Dobrem i Złem w świecie człowieka. Czy Bóg gra w kości z ludźmi? Czy jest możliwy ład i pokój na ziemi?

W «Powieści o pilotach Pirxie» śledzimy konfrontację człowieka z maszyną. Czy to, co tworzymy, by sobie ułatwić życie działa na naszą korzyść, czy wręcz przeciwnie: może nam zagrozić? Każda opowieść przedstawia Pirxa w sytuacjach wymagających od niego niestereotypowego działania.

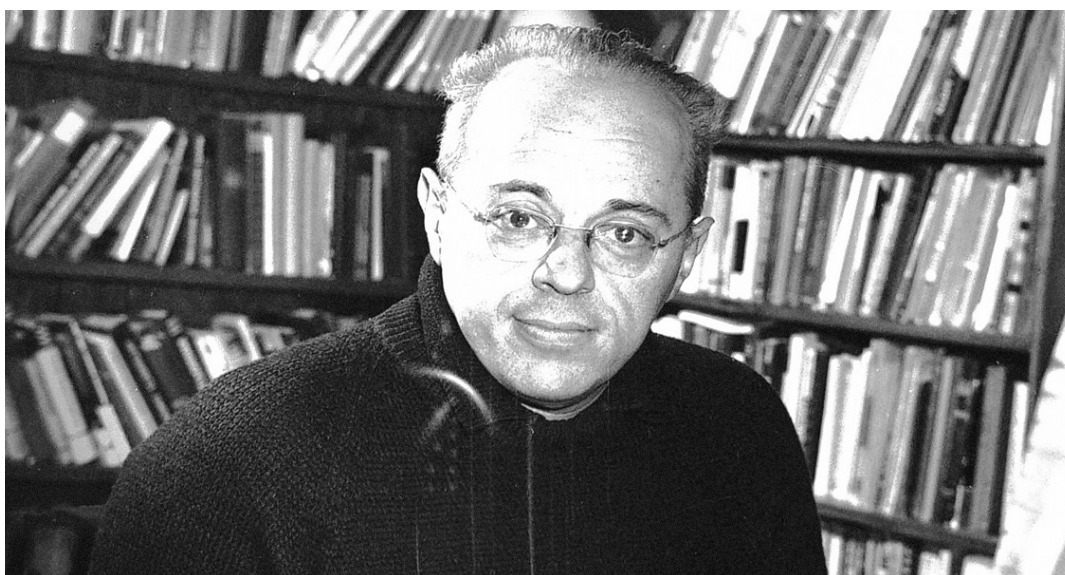
W «Edenie» Lem rozważa problem inżynierii genetycznej tak dziś popularnej, a niebezpiecznej.

Czytając «Bajki robotów» je możemy rozmyślać nad naturą ludzką, nad możliwościami technicznymi człowieka, lecz i możemy pośmiać się z przygód bohatera.

«Pamiętnik znaleziony w wannie» to powieść ściśle tajnego Pentagonu. To, co miało być rutynową wizytą w centrali zmieniło się w kafkowski koszmar – bohater staje się więźniem panującej w siedzibie Nowego Pentagonu – tajnej szpiegowskiej biurokracji. Przemierza długie korytarze, przechodzi z pokoju do pokoju, coraz bardziej pograżając się w absurdzie. Piszemy pamiętnik, który po nim zostaje.

O «Filozofii przypadku» Jan Błoński, przyjaciel Lema, powiedział że jest «ogólną teorią wszystkiego», książką, która poczyna się rozważaniami na temat literatury i jej wartościowania, a kończy rozległą refleksją nad całym światem jako domeną procesów niezdeteminowanych – czy to będą zjawiska fizyki, czy biologii, kosmologii czy historii kultury.

«Katar» to powieść detektywistyczna, w której rozwiązuje się zagadkowe zgony, ale w warstwie głębszej, są tu rozważania o naszym życiu jako sumy przypadków i prawdopodobieństwa oraz o samotności człowieka w epoce rozwiniętej cywilizacji.

W opowiadaniu «Kongres futurologiczny» Lem przedstawił problem sterowania społeczeństwem. Dziś często uświadamiamy sobie, że prawie wszyscy: rząd, partie, reklamy chcieliby nami sterować jak robotami.

W «Powrocie z gwiazd» ukazał życie szczęśliwego, ale bezmyślnego społeczeństwa. Lem bowiem uważał, że społeczeństwo kapitalistyczne, gdzie o wszystkim decyduje pieniądź nie jest lepsze od społeczeństwa, gdzie o wszystkim decyduje dyktator.

Lem przewidział także złe cechy Internetu, już w czasie jego raczkowania, gdy wszyscy się nim zachwycali i zachwalali jakie niesie możliwości. On przepowiadał powszechne ogłupienie, powierchowność sądów, nowe rodzaje przestępczości. Nie ufał naturze człowieka i uważał, że wszystko, co człowiek wymyśli, musi być użyte do zrobienia szkody swojemu bliźniemu. Uważał, że nadchodzą czasy zwycięstwa głupoty nad mądrością.

Z twórczości Lema wynika, że głównym problemem człowieka nie jest znalezienie innej cywilizacji i porozumienie się z nią. Problemem są sami ludzie dla siebie. Wojny, które toczyły się i toczą w różnych miejscach ziemi. Człowiek odkrywał nowe rzeczy, tworzył niezwykle wynalazki, ale niestety w większości przypadków korzystał z tego przeciw innemu człowiekowi i innym narodom.

Można powiedzieć, że Lem był pesymistą w stosunku do człowieka. Myśli on bowiem tylko o sobie. Nawet jeśli próbuje odkrywać inne światy, to szuka kogoś na swoje podobieństwo: «Mamy się za rycerzy świętego Kontaktu. To drugi fałsz. Nie szukamy nikogo oprócz ludzi. Nie potrzeba nam innych światów. Potrzeba nam luster. Nie wiemy, co począć z innymi światami. Wystarczy ten jeden, a już się nim dławimy. Chcemy znaleźć własny, wyidealizowany obraz; to mają być globy, cywilizacje doskonalsze od naszej, w innych spodyziwiamy się znowu znaleźć wizerunek naszej prymitywnej przeszłości. Tymczasem po drugiej stronie jest coś, czego nie przyjmujemy, przed czym się bronimy, a przecież nie przywieźliśmy z Ziemi samego tylko destylatu cnót, bohaterkiego posągu Człowieka!» («Solaris»).

Andrzej Sapkowski stwierdził: «Myślę, że twórczość Lema należy do największych osiągnięć światowej fantastyki naukowej. Kto nie czytał Lema, nie może uważać, że zna ten gatunek».

Sądzę, że dla Stanisława Lema użycie fabuły science fiction było tylko szatą, aby wyrazić to, co mu w duszy gra o naturze człowieka. Lubił wynalazki, lubił naukę, lubił zabawę i żarty, lubił samochody i szybką jazdę nimi, ale prawdopodobnie w swoich utworach najbardziej chciał zgłębić tajemnicę istnienia człowieka.

Wiesław PISARSKI,
nauczyciel języka polskiego
skierowany do Łucka przez ORPEG

Всесвіт Станіслава Лема

Станіслав Лем – це письменник, якого не можна не знати. Його зараховують до найпопулярніших авторів наукової фантастики. У своїх творах він помістив у центр не техніку, а людину, вплутану у світ, який вона досліджує і хоче пізнати, людину, яка прагне зустріти іншу форму життя у Всесвіті, але не може владнати своє життя на Землі.

що мало бути звичайним візитом до центру управління, перетворилося на кфківський кошмар – герой стає в'язнем таємної шпигунської бюрократії, яка панує в будівлі Нового Пентагону. Він блукає довжелезними коридорами, переходить із кабінету в кабінет, усе більше занурюючись в абсурд, – і пише щоденник, який залишився після нього.

Про «Філософію випадку» Ян Блонський, друг Лема, сказав, що це «загальна теорія всього». Це книжка, яка розпочинається роздумами про літературу та її оцінюванням і закінчується розлогими рефлексіями про весь світ як домен непередбачуваних процесів – чи то йдеться про питання фізики, чи біології, чи космології, чи історії культури.

«Катар» – детективний роман, у якому розгадують загадкові смерті, але у глибшому пласті містяться роздуми про наше життя як суму випадковостей і ймовірностей, а також про самотність людини в епоху розвинутої цивілізації.

У романі «Футурологічний конгрес» Лем представляє проблему керування суспільством. Сьогодні нам часто спадає на думку, що майже всі – уряд, партії, рекламодавці – хотіли б нами керувати як роботами.

У «Поверненні з зірок» автор показує життя щасливого, але бездумного суспільства. Лем вважав, що капіталістичне суспільство, де все вирішує гроші, не краще від того, де все вирішує диктатор.

Лем передбачив теж негативний вплив Інтернету – і це ще в той час, коли він тільки зароджувався, коли всі ним захоплювалися й вихваляли його можливості. Він провіщав всеохопне збраніння, поверхневості суджень, нові види злочинів. Лем не довіряв людській природі. На його думку, все, що вигадує людина, можна використати для того, аби зашкодити своєму ближньому. Він вважав, що надходять часи перемоги глупоти над мудрістю.

Творчість Лема підштовхує до висновку, що головна проблема людини – не пошук іншої цивілізації та намагання порозумітися з нею. Проблема для людей є вони самі та війни, які точилися і точаться в різних кутках Землі. Людина відкривала нові речі, робила неймовірні винаходи, але, на жаль, у більшості випадків використовувала їх проти іншої людини.

Можна сказати, що Лем був песимістом по відношенню до людини, адже людина думає тільки про себе. Навіть якщо вона намагається відкрити інші світи, вона все одно шукає когось схожого на неї: «Ми вважаємо себе рицарями святого Контакту. Це друга облуда. Ми не шукаємо нікого, крім людей. Нам не потрібні інші світи. Нам потрібне наше відображення. Ми не знаємо, що робити з іншими світами. З нас досить і цього одного – ми ситі ним по саму зав'язку. Ми хочемо знайти свій власний, ідеалізований образ; це повинні бути планети з цивілізаціями, досконалішими, ніж наша; в інших ми сподіваємося знайти модель нашого примітивного минулого. А тим часом по той бік є щось таке, чого ми не приймаємо, від чого захищаємося. Але ж ми принесли з Землі не тільки дистилат чеснот, не тільки ідеал героїчної Людини!» («Солярис»).

Андрей Сапковський заявив: «Я вважаю, що творчість Лема належить до найбільших досягнень світової наукової фантастики. Хто не читав Лема, той не може вважати, що знає цей жанр».

Думаю, що для Станіслава Лема використання фабули наукової фантастики було лише прикриттям, аби сказати про те, що лежало в нього на душі, – про людську природу. Він любив винаходи, любив науку, любив розваги і жарти, любив автомобілі та швидку їзду, але, як здається, у своїх творах він найбільше прагнув осягнути таємницю існування людини.

Веслав ПІСАРСЬКИЙ,
учитель польської мови,
скерований до Луцька організацією ORPEG

W Łucku uczczono Tadeusza Kościuszkę

У Луцьку вшанували Тадеуша Костюшка

Tadeusz Kościuszko urodził się 4 lutego 1746 r. w Mereczowszczyźnie na Białorusi. Jak co roku Towarzystwo Kultury Polskiej im. Tadeusza Kościuszki zorganizowało wieczornicę, aby uczcić ten dzień wielkiego bohatera narodu polskiego oraz narodu amerykańskiego.

Panie Maryja Lawryniuk i Tatiana Poliszczuk przygotowały bardzo ciekawą prezentację o życiu, działalności, wielkiej miłości Tadeusza do Ludwika Sosnowskiej, o walkach, w których brał udział i o jego rodzinie. Recytowały też fragmenty wierszy polskich poetów o Kościuszcze.

Następnie głos zabrały Nina Poremska – prezes TKP im. Tadeusza Kościuszki w Łucku oraz dyrektor Wołyńskiej Biblioteki Naukowej im. Oleny Pczilki Ludmyła Stasiuk. Obie panie podkreśliły rolę, jaką odegrał Tadeusz Kościuszko i pamięć o nim w życiu narodu polskiego i dążeniu Polaków do Wolności.

Następnie uczestnicy spotkania mogli obejrzeć film zrealizowany przez członków TKP z okazji 200. rocznicy śmierci polskiego bojownika o wolność, która przypadała na rok 2017. Członkowie Towarzystwa wyruszyli w roku 2017 w podróż szlakiem miejsc, gdzie żył i walczył Tadeusz Kościuszko. W czasie tej podróży powstał film, o którym pisaliśmy w «Monitorze Wołyńskim».

Na koniec prezes TKP im. Tadeusza Kościuszki podziękowała wszystkim za przygotowanie wieczornicy i wspólne uczczenie urodzin bohatera spod Racławic.

Wiesław PISARSKI,
nauczyciel języka polskiego
skierowany do Łucka przez ORPEG

Тадеуш Костюшко народився 4 лютого 1746 р. в селі Мерецьщина в Білорусі. Товариство польської культури імені Тадеуша Костюшка вже традиційно організувало зустріч, щоб вшанувати національного героя польського та американського народів.

Марія Лавринюк і Тетяна Поліщук підготували дуже цікаву презентацію про життя й діяльність Тадеуша Костюшка, його кохання до Людвіки Сосновської, битви, в яких він брав участь, і його родину. Також декламували фрагменти віршів польських поетів про Костюшка.

Згодом слово взяли голова ТПК імені Тадеуша Костюшка в Луцьку Ніна Поремська та директор Волинської обласної наукової бібліотеки імені Олени Пчілки Людмила Стасюк. Обидві наголосили на ролі, яку Тадеуш Костюшко відіграв у житті польського народу і прагненні поляків до свободи.

Потім учасники зустрічі могли переглянути фільм, створений членами товариства з нагоди 200-ї річниці смерті польського борця за свободу, яка припала на 2017 р. Члени товариства у 2017 р. вирушили слідами Тадеуша Костюшка в Польщі. Під час цієї подорожі з'явився фільм, про який ми вже писали у «Волинському моніторі».

На завершення голова ТПК імені Тадеуша Костюшка подякувала всім за підготовку заходу та участь у спільному відзначенні дня народження героя з-під Рацлавців.

Веслав ПІСАРСЬКИЙ,
учитель польської мови,
скерований до Луцька організацією ORPEG

Konkurs «Znasz-li ten kraj?»

Конкурс «Znasz-li ten kraj?»

W dniach 16–18 marca 2018 r. w Brzuchowicach k. Lwowa odbędzie się X Konkurs Wiedzy o Kulturze i Języku Polskim «Znasz-li ten kraj?»

16–18 березня 2018 р. у Брюховичах неподалік Львова відбудеться X Конкурс знань із польської культури та мови «Znasz-li ten kraj?»

Uczestnikami Konkursu mogą być dzieci i młodzież uczące się języka polskiego i zdobywające wiedzę o Polsce wyłącznie w placówkach prowadzących nauczanie języka polskiego poza systemem oświaty ukraińskiej tj.: szkołach sobotnich i sobotnio-niedzielnich (przy towarzystwach, parafiach, szkołach ukraińskich itp.); grupach fakultatywnych języka polskiego. Konkurs nie jest adresowany do szkół (czy też klas szkolnych) ogólnokształcących z polskim językiem nauczania.

Organizatorem Konkursu jest Konsulat Generalny RP we Lwowie. Placówka pokrywa koszty zakwaterowania uczestników z lwowskiego okręgu konsularnego. Chętnych do udziału w konkursie mogą zgłaszać placówki dydaktyczne spoza lwowskiego okręgu konsularnego. Koszty zakwaterowania uczestnika spoza lwowskiego okręgu konsularnego pokrywa sam zainteresowany lub Konsulat właściwy ze względu na lokalizację danej placówki.

Konkurs będzie przeprowadzony w 3 kategoriach wiekowych, według klas w szkołach ukraińskich:

– grupa I: dzieci i młodzież klas V – VI,

– grupa II: młodzież klas VII – IX,
– grupa III: młodzież klas X – XI.

Każdy punkt nauczania ma prawo wytypować do udziału w Konkursie 9 osób, w tym maksymalnie do 3 osób z każdej kategorii wiekowej.

Konkurs składa się z części pisemnej i ustnej. Komisja może zadać dodatkowe pytania z zakresu historii, geografii i szeroko rozumianej kultury.

W czasie trwania Konkursu językiem komunikacji jest wyłącznie język polski.

Zgłoszenia do udziału w Konkursie powinny być dokonane przez ww. punkty nauczania języka polskiego (nie są przyjmowane zgłoszenia od osób prywatnych) w nieprzekraczalnym terminie 2 marca 2018 r.

Zgłoszenie do X Konkursu należy przesłać na adres: barbara.pacan@msz.gov.pl, podając w tytule hasło «Znasz-li ten kraj – 2018».

Informacja o Konkursie udzielana jest telefonicznie: +380 32 295 79 51 (p. Barbara Pacan).

Regulamin konkursu oraz formularz zgłoszeniowy można pobrać na stronie Konsulatu Generalnego RP we Lwowie.

Źródło: www.lwow.msz.gov.pl

Konkursantami mogą być uczni, які вивчають польську мову та здобувають знання про Польщу виключно в установах, де викладають польську мову поза системою української освіти: в суботніх і суботньо-недільних школах, що діють при польських товариствах, парафіях, українських школах і т. д., або на факультативах із польської мови. У конкурс не можуть брати участі учні загальноосвітніх шкіл або класів із польською мовою викладання.

Організатором конкурсу – Генеральне консульство РП у Львові. Дипломатична установа покриває витрати на проживання учасників зі Львівського консульського округу. Заявки про участь можуть подавати також інституції, розташовані в інших консульських округах. Витрати на проживання учасника з-поза Львівського консульського округу покриває він сам або відповідне консульство, на території округу якого розташована інституція.

Учасники конкурсу змагатимуться в трьох вікових категоріях, відповідно до поділу на класи в українських школах:

– I група: учні 5–6 класів;

– II група: учні 7–9 класів;
– III група: учні 10–11 класів.

Одна освітня установа може делегувати на конкурс 9 осіб, максимально по 3 учні в кожній віковій категорії.

Конкурс складається з письмової та усної частин. Комісія може поставити додаткові запитання з історії, географії та культури Польщі.

Під час конкурсу мовою спілкування є виключно польська.

Заявки для участі можуть подавати освітні інституції, де вивчають польську мову (заявки від приватних осіб не приймаються). Кінцева дата – 2 березня 2018 р.

Заповнений формуляр потрібно надіслати на адресу: barbara.pacan@msz.gov.pl, зазначивши в темі мейла «Znasz-li ten kraj – 2018».

Отримати інформацію про конкурс можна за телефоном: +380 32 295 79 51 (Барбара Пацан).

Правила проведення конкурсу та формуляр заявки можна завантажити на сайті Генерального консульства РП у Львові.

Джерело: www.lwow.msz.gov.pl

Лата 1936–1937: mistrzowie z Janowej Doliny

1936–1937 роки: чемпіони з Янової Долини

29 sierpnia 1936 r. zostały rozegrane pierwsze mecze nowo powstałej Ligi Wołyńskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej. Wystartowało w niej 8 najlepszych drużyn województwa wołyńskiego. Były to pierwsze rozgrywki przeprowadzone według systemu «jesień-lato». Jesienią 1936 r. miały miejsce mecze pierwszej kolejki, a w kwietniu-lipcu następnego roku mecze drugiej rundy.

W związku z nieudanym startem dwóch najlepszych drużyn poprzedniego sezonu – wojskowych klubów sportowych z Równego i Łucka (WKS Łuck połączył wysiłki tworząc jedną drużynę z Klubem Sportowym Strzelec Łuck) – faworytami wołyńskiej Ligi zostały Policijny Klub Sportowy z Łucka oraz KS Strzelec z Janowej Doliny znanej z kopalni bazaltu (obecnie wieś Bazaltowe w obwodzie rówieńskim).

Zwycięzca pierwszej kolejki wyłonił się w meczu faworytów. Wcześniej każdy z rywali stracił jeden punkt: Strzelcowi nie udało się pokonać łuckiej Hasmonei (1:1), natomiast PKS zremisował mecz z aktualnym mistrzem – wspomnianym wyżej WKS Równe (2:2). W głównym meczu pierwszej kolejki (odbył się 10 października w Łucku) dzięki strzałowi Wasyla Wedmedenki zwycięstwo odnieśli policjanci. W następnej rundzie PKS stracił jeszcze jeden punkt w meczu przeciwko łuckiej Hasmonei (0:0), której były się najlepsze drużyny, ale ta strata nie przeszkodziła mu w dostaniu się do liderów po jesiennej części zawodów. Drużyny walczące o tytuł mistrza osiągnęły takie wyniki: 1. PKS Łuck – 10 punktów (6 meczów), 2. Strzelec Janowa Dolina – 9 (6), 3. Hasmonea Łuck – 7 (7), 4. Krzemieniecki Klub Sportowy – 6 (5), 5. Pogoń Równe – 6 (7), 6. WKS Równe – 5 (7), 7. Hasmonea Równe – 4 (5), 8. WKS-KS Strzelec – 3 (7).

Przed rozpoczęciem wiosennych rozgrywek wygląd tabeli zmienił się, ponieważ klub WKS Równe stracił zdobyte punkty. Jak się okazało, w składzie tej drużyny w meczach Ligi Wołyńskiego OZPN grali niezarejestrowani piłkarze i z tego powodu przyznano jej aż cztery walkowery. W wiosennych meczach wojskowi również korzystali z pomocy niezgłoszonych graczy, byli więc jeszcze kilkakrotnie karani walkowerem, aż w końcu kierownictwo Wołyńskiego OZPN podjęło decyzję o wykluczeniu drużyny z rozgrywek o mistrzostwo.

Wiosenny sezon 1937 r. PKS Łuck rozpoczął z dwoma stratami w składzie drużyny: bramkarz Wiktor Dołżański przeniósł się do Warszawy, a główny strzelec drużyny Leonid Mołczanowski, do Gdyni. Grając w ramach działającego tam Robotniczego Klubu Sportowego, Leonid otrzymał nawet zaproszenie do polskiej reprezentacji. Te straty w drużynie policjantów wkrótce dały o sobie znać: już w pierwszym wiosennym meczu PKS pozwolił piłkarzom Strzelca z Janowej Doliny zrewanżować się za porażkę w pierwszej kolejce (0:2), a następnie przegrał również pozostałe mecze. Szczególnie dotkliwa była porażka w meczu z rówieńską Hasmoneą, który miał się odbyć jeszcze w pierwszej kolejce (1:7). Z tą drużyną policjanci przegrali również na swoim boisku (1:4).

Natomiast Strzelec z Janowej Doliny, który nie miał już rywali, pewnie zdobył tytuł mistrza. W drugiej kolejce drużyna przegrała tylko jeden mecz – z rówieńskim klubem Pogoń (0:2).

Walka o drugie miejsce w tabeli prowadzona przez rówieńską Hasmoneę oraz KKS, nie została zakończona. Decydujący mecz między rywalami nie odbył się. Podobno Hasmonea odmówiła przyjazdu do Krzemieńca. Sprawa w tym, że jesienią z powodu złej pogody mecz między tymi drużynami w Równem został przerwany. Turniej odbył się 4 kwietnia i zakończył remisem 2:2. Później ten wynik został anulowany i zastąpiony walkowerem – zwycięstwo przyznano krzemienieckiej drużynie (3:0), co pozwoliło jej wyprzedzić Hasmoneę o jeden punkt.

Ostatni mecz pierwszego sezonu Ligi Wołyńskiego OZPN odbył się 25 lipca: mecz między

rówieńskimi drużynami – Hasmoneą i Pogonią – zakończył się remisem (0:0).

W tym okresie trwały już rozgrywki o wejście do krajowej Ligi. Nowy mistrz Wołynia starał się godnie reprezentować w tej walce. W pierwszym meczu w Stanisławowie miejscowej Rewerze dopiero 7 minut przed końcem gry udało się uniknąć porażki od Strzelca (1:1), dla którego bramkę zdobył Sylwester Żrubek. Kolejne dwa mecze na boiskach rywali piłkarze z Janowej Doliny przegrali: w Lublinie zostali pokonani przez Unię (5:1), w Rzeszowie – przez Resovię (2:1).

Na swoim boisku Strzelec zdobył 5 punktów. Zwyciężył z Rewerą (3:1) i Resovią (2:1), i tylko Unii udało się osiągnąć zadowalający ją wynik (0:0).

W składzie Strzelca w mistrzowskim sezonie grali: Stefan Żyła i Mikołaj Chmielawski (bramkarze), Paweł Zagór, Sylwester Żrubek, Eugeniusz Ziola, Jerzy Andrejew, Michał Zdaniewicz, Kazimierz Mazur, Anatolij Bielousow, Józef Koźlik, Władysław Wałek oraz Grzegorz Kaba.

Należy również zauważyć, że w skład Klubu Sportowego Strzelec z Janowej Doliny wchodziła także drużyna hokejowa, wielokrotny mistrz Wołynia oraz w boksie – uczestnik wielu zawodów krajowych i międzynarodowych.

Rywalizacja w zaktualizowanej klasie A Wołyńskiego OZPN, która stała się drugą wydzieloną grupą drużyn po wołyńskiej Lidze, odbyła się w dwóch kolejkach.

Niekwestionowanym liderem grupy I był klub Strzelec z Dubna, który w przededniu ostatnich meczów stał się Wojskowym Klubem Sportowym. Dubieńska drużyna wygrała ze wszystkimi rywalami: z krzemieniecką Hasmoneą, Klubem Przystosowania Wojskowego ze Zdobunowa i Zdobunowskim Strzelcem.

W grupie II w zaciętej walce z rywalami, czyli: Amatorami (Włodzimierz Wołyński), Rezerwą (Łuck) i Hasmoneą (Kowel), zwyciężył Strzelec Kowel. Po wygranej meczu z drużyną WKS Dubnokowski Strzelec awansował do Ligi Wołyńskiego OZPN.

W klasie B w tym sezonie grały cztery drużyny (zwycięzca – rówieńska Sparta), w klasie C – pięć drużyn, wśród nich dwa ukraińskie kluby – Horyń z Równego i Hart ze Zdobunowa.

Serhij HRUDNIAK

Na foto: Strzelec (Janowa Dolina) – mistrz Wołynia w 1937 r. Zdjęcie ze zbiorów rodziny Zdaniewiczów udostępnił autorowi Wiktor Swyrydiuk z Równego.

29 серпня 1936 р. були зіграні перші матчі новоствореної Ліги Волинського окружного союзу футболу. На старт вийшли вісім найкращих команд Волинського воєводства. Це були перші змагання, які проходили за системою «осінь-літо». Восени 1936 р. відбувалися поєдинки першого кола, а в квітні-липні наступного року – матчі другого кола.

від «Гасмонеї» з Рівного у грі, що мала відбутися ще в першому колі (1:7). Рівненським гасмонеїчикам поліціянти програли також у домашньому поєдинку (1:4).

А от «Стрілець» із Янової Долини, що залишився без конкурентів, впевнено здобув чемпіонство. У другому колі стрільці програли тільки одну гру – рівненському клубу «Погонь» (0:2).

Боротьба за другу сходинку в підсумковій таблиці, яку вели між собою «Гасмонея» з Рівного та КСК, не завершилася. Вирішальний матч між конкурентами так і не відбувся. Вочевидь «Гасмонея» відмовилася їхати до Кременця. Справа в тому, що ще восени через негоду цим командам не вдалося дограти матч у Рівному. Гра продовжилася 4 квітня і закінчилася з рахунком 2:2. Пізніше цей результат скасували й замінили технічною перемогою КСК (3:0), що дозволило кременчанам випередити гасмонеїчків на один пункт.

Остання гра першого сезону Ліги Волинського ОСФ відбулася 25 липня. Рівненські клуби «Гасмонея» і «Погонь» завершили поєдинок внічию (0:0).

На той час уже в самому розпалі були змагання за вихід до ліги. Новий чемпіон Волині старався з усіх сил. У першій грі в Станіславові місцева «Ревера» тільки за 7 хв. до завершення гри змогла уникнути поразки від «Стрільця» (1:1), для якого перший гол на новому рівні забив Сильвестр Жрубек. Наступні два матчі на полях суперників футболісти з Янової Долини програли: в Любліні їх перемогла «Унія» (5:1), в Жешуві – «Ресовія» (2:1).

На власному ж стадіоні «Стрілець» здобув 5 пунктів. Він переміг «Реверу» (3:1) і «Ресовію» (2:1), і тільки «Унія» змогла втримати потрібний їй результат (0:0).

У складі команди «Стрілець» у чемпіонському сезоні виступали Стефан Жила та Микола Хмелявський (воротарі), Павел Загур, Сильвестр Жрубек, Євгеніуш Зьола, Єжи Андреев, Михайло Зданевич, Казімеж Мазур, Анатолій Білоусов, Юзеф Коźлік, Владислав Валек і Гжегож Каба.

Зазначимо, що до спортивного клубу «Стрілець» із Янової Долини входили також хокейна команда, неодноразовий чемпіон Волині, та боксерська, призер загальнопольських змагань, учасник багатьох міжнародних матчів.

Змагання в оновленому класі А Волинського ОСФ, який тепер став другим дивізіоном регіону, пройшли у двох групах.

Безперечним лідером групи I був клуб «Стрілець» із Дубна, який напередодні останніх ігор став Військовим спортивним клубом. Дубенська команда впевнено перемогла своїх суперників: «Гасмонею» (Кременець), Клуб військової підготовки (Здобунів) і «Стрілець» (Здобунів).

У групі II переможцем у зятій боротьбі із суперниками, клубами «Аматори» (Володимир-Волинський), «Резерва» (Луцьк) і «Гасмонея» (Ковель), став «Стрілець» із Ковеля, який згодом здобув і путівку до Ліги Волині, перемігши ВСК із Дубна.

У класі Б (пол. В) грали чотири команди (переможець – «Спарта» з Рівного), у класі Ц (С) – п'ять команд, зокрема два українських клуби: «Горинь» (Рівне) і «Гарт» (Здобунів).

Сергій ГРУДНЯК

На фото: «Стрілець» (Янова Долина) – чемпіон Волині 1937 р. Фото з архіву родини Зданевичів автору надав Віктор Свиридиук із Рівного.

PRACA // РОБОТА

Вакансії Володимир-Волинського міськрайонного центру зайнятості

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Акумуляторник	4 000	Ремонт електрообладнання авто-мобілів
Буфетник	3 723	Отримує продукцію і товари, пере-віряє асортимент, кількість та якість товарів, готує продукцію до продажу, ви-кладає продукти та встановлює цінники, забезпечує належний санітарний стан у буфеті, складає та здає товарні звіти, здає виручку
Бухгалтер	3 800	Ведення бухгалтерського та по-даткового обліку, формування звітів про виробничу діяльність; знання програми «Хепі-Бух» та програм здачі звітності; знання ПК
Бухгалтер	3 875	Ведення кадрового документообігу, нарахування заробітної плати, звітність у Медок
Вантажник	3 875	Навантажувально-розвантажувальні роботи, переміщення товарів по складах
Вантажник	7 500	Розвантажувально-навантажувальні роботи до 50 кг
Вантажник	4 000	Здійснювати навантаження, пере-везення і перенесення, розвантаження внутріскладського вантажу; розванта-жування і закріплювання вантажів на складах
Верстатник спеці-альних деревообробних верстатів	5 000	Обробка деталей корпусних меблів на спеціальних деревообробних верстатах
Водій автотран-спортних засобів	4 600	Своєчасне та якісне перевезення вантажу, утримання транспортного засобу в постійній готовності. Знати будову, принцип дії і роботу агрегатів, механізмів і приладів автомобілів марки КРАЗ, ЗІЛ, КДМ
Водій автотран-спортних засобів	4 000	Перевезення лісоматеріалів по те-риторії України вантажним автомобілем (лісовоз) із причепом і маніпулятором
Водій автотран-спортних засобів	5 000	Керувати легковими, вантажними автомобілями всіх типів і марок
Водій транспортно-прибиральної машини	3 723	Обслуговування транспортно-при-биральної машини (кс-2561), призначеної для прибирання і транспортування сміття
Головний бухгалтер	5 000	Ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності, знання всіх програм бухгалтерії
Готувач кормів (тваринництво)	5 000	Приготування збалансованих кормів
Дорожній робітник	3 800	Виконувати найпростіші роботи під час будівництва, ремонту та утримання автомобільних доріг, штучних споруд на них, розподілення дорожньо-будівель-них матеріалів під час улаштування та ремонту дорожніх основ покриття
Економіст	4 000	Готувати періодичну звітність в уста-новлені терміни. Виконує роботу щодо формування, ведення і зберігання бази даних економічної інформації, вносить зміни до довідкової та нормативної інформації, яка використовується під час оброблення даних
Електрик дільниці	4 500	Електрик монтажної бригади; мон-тажні роботи до 1000 В; звертатись за тел.: (093) 122-28-69
Зоотехнік	6 500	Вирощування курчат бройлера
Комірник	5 000	Приймати на склад продукцію, забез-печувати збереження товарно-матері-альних цінностей; вести постійний облік сировини, матеріалів
Кошторисник	7 000	Складає кошторисну документацію для оформлення договорів на будівельні роботи; обов'язкове знання програми АВК по кошторису
Кравець	3 800	Пошиття верхнього одягу, до-тримання правил техніки безпеки на виробництві
Кухар	3 723	Приготування холодних страв
Кухар	3 723	Виконувати роботу помічника куха-ра. Готує страви та кулінарні вироби, які потребують термічної обробки, забез-печує зберігання продуктів і заготовок у холодильних та морозильних камерах, підтримує у чистоті технологічне облад-нання та робоче місце, відпускає готову продукцію з роздачі

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Майстер виробничо-го навчання	3 723	Навчання студентів водінню, техніч-ному обслуговуванню і поточному ре-монту автомобілів, формування в учнів професійних знань до вимог кваліфікації
Майстер виробничо-го навчання	3 723	Технік-механік, проводити практичне професійне навчання учнів середніх спеціальних навчальних закладів, також учнів на виробництві. Знайомити з техні-кою і технологією, навчати практичних прийомів і навичок, здійснювати конт-роль за виконанням завдань
Машиніст авто-грейдера	4 600	Виконувати зрізання нерівностей, часткове поперечне та поздовжнє пере-міщення ґрунту, планування поверхні, спорудження насипів доріг і доріг із ґрунтовим покриттям, планування доріг. Працювати: дорожньо-ремонтний пункт № 7 (вул. Луцька, 265)
Машиніст екскава-тора	3 723	Керує екскаватором під час ви-конання розривних, зачищувальних, відвальних та вантажно-розвантажуваль-них робіт. Переміщує різні матеріали на транспортні засоби, до складів і т. д.
Машиніст крана автомобільного	5 600	Проводити техогляд крана (перевір-ка справності і регулювання гальм, гаків, кріплення тросів, вантажозахватних пристроїв, дії запобіжних пристроїв); до-тримуватись правил техніки безпеки
Машиніст холодиль-них установок	7 500	Обслуговування та ремонт холодиль-них установок
Менеджер (упра-витель)	4 275	Формування замовлень на товар, аналіз цін на ринку будівельних матеріа-лів, робота з клієнтами, поставальниками і покупцями, залучення нових клієнтів, консультація клієнтів про товари, акції та умови доставки
Менеджер (управи-тель) із збуту	3 750	Збут готової продукції, готувати про-дукцію до збуту. За довідками звертатись по теле-фону: (098) 5229279
Методист	2 500	Консультувати та допомагати членам та їхнім дітям громадської організації з предметів: англійська, польська, німець-ка мови
Методист	2 500	Консультувати та допомагати членам та їхнім дітям громадської організації з предметів: математика, фізика, хімія, біологія; вміння спілкуватись
Мийник посуду	3 800	Кафе «Лакомка», миття посуду, столо-вих приборів, прибирання приміщення кафе. Режим роботи: 4 дні працювати, 4 дні вихідний, з 8.30 до 23.00
Офіціант	3 723	Сервірувати стіл, зустрічати від-відувачів, знайомство їх з меню, у разі потреби – поради у виборі страв, одержання замовлення, передача замовлень у гарячий і холодний цехи кухні
Офіціант	4 200	Кафе «Лакомка». Обслуговує відвіду-вачів, сервірує стіл, зустрічає відвіду-вачів і знайомить їх з меню, приймає замовлення та передає їх кухарю, подає замовлені страви, проводить розрахунок з клієнтами. Режим роботи: 7 днів працювати, 7 днів вихідний, з 8.30 до 23.00
Пекар	3 723	Випікати хлібобулочні та кондитер-ські вироби
Підсобний робітник	7 000	Працювати робітником бригади відлову
Продавець непродо-вольчих товарів	3 723	Обслуговувати покупців, показувати товари; продаж парфумерії та інших товарів непродовольчої групи
Продавець непродо-вольчих товарів	3 723	Підготовка товару до продажу (розташування, оформлення продукції, розташування цінників)
Продавець непродо-вольчих товарів	3 723	Торгівля канцтоварами та іграшками на ринку
Продавець непродо-вольчих товарів	3 723	Продаж канцтоварів та парфумерії
Продавець продо-вольчих товарів	3 723	Реалізація фасованої та нефасованої продукції, замовлення товару, слідкувати за термінами придатності товарів
Продавець-кон-сультант	3 875	Прийом товару, обслуговування та надання консультацій покупцям, сорту-вання та викладка товару, проведення інвентаризацій
Птахівник	4 500	Догляд за птицею

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Слюсар з експлуата-ції та ремонту газового устаткування	4 500	Ремонт та обслуговування газового обладнання
Слюсар з контро-льно-вимірювальних приладів та автоматики (прецизійні прилади)	7 500	Забезпечення безаварійної і надійної роботи автоматики пташників, забійного цеху та іншого обладнання
Слюсар з обслугову-вання теплових пунктів	5 600	Забезпечення теплом об'єктів під-приємства та гарячою водою і паром забійний цех, своєчасне усунення поло-мок, проведення профілактичних робіт для їх недопущення
Слюсар-ремонтник	5 600	Забезпечення безаварійної і надійної роботи електрообладнання. Проведення планово-попереджувальних ремонтів електричної частини обладнання, мон-таж нових електромереж і обладнання
Технік-будівельник	3 723	Проводити практичне професійне навчання (будівництво) учнів середніх спеціальних навчальних закладів, також учнів на виробництві. Знайомити з техні-кою і технологією, навчати практичних прийомів і навичок, здійснювати конт-роль за виконанням завдань, оцінювати успішність, стимулювати становлення майстерності і розвитку технічної творчості
Технік-електрик	3 723	Виконувати роботу майстра виробни-чого навчання – електрика, проводити практичне професійне навчання учнів середніх спеціальних навчальних закла-дів, також учнів на виробництві
Тракторист	4 400	Своєчасне та якісне перевезення ван-тажу, утримання свого транспортного засобу в постійній готовності, вміння працювати з причепними механізмами
Тракторист	3 723	Виконувати сільськогосподарські роботи відповідно до вимог агротехніки та агротехнології, транспортні роботи з додержанням правил дорожнього руху та перевезення вантажів
Тракторист	4 365	Проводити збір та вивіз твердих побуто-вих відходів з вулиць міста
Фахівець з методів роз-ширення ринку збуту (маркетолог)	4 275	Аналіз, розробка стратегії просування товарів будівельної групи, ведення переговорів, застосування усіх марке-тологових інструментів для залучення клієнтів, вміння створювати рекламні та маркетингові матеріали
Фахівець з методів роз-ширення ринку збуту (маркетолог)	2 500	Організовує роботу з рекламування, розроблює рекламні тексти, плакати, акції, буклети, заходи; ведення сторінок в соцмережах; вміння спілкуватися з людьми
Швачка	5 000	Пошиття легкого одягу
Швачка	3 800	Ателье «Мережка» (вул. 20 липня, 8а), проводити масове пошиття спецодягу та інших виробів, додатково нараховуються відсотки від виробітку

Крім того, є багато інших вакансій.

За додатковою інформацією звертатися за адресами:

м. Луцьк, вул. Ярошука, 2, тел.: 72-72-58, 4-92-68

м. Ковель, вул. Сагайдачного, 6а, тел. (03352) 5-01-69

м. Горохів, вул. Шевченка, 46, тел. (03379) 2-29-20

м. Рожище, вул. Кондратюка, 3 тел. (03368) 2-28-76

м. Любомль, вул. Промислова, 1, тел. (03377) 2-37-43

м. Ківерці, вул. Грушевського, 23, тел. (03365) 3-26-87

м. Любешів, вул. Незалежності, 36, тел. (03362) 2-15-96

Grupa teatralna z Łucka wzięła udział w Dniach Szelażkowych w Toruniu

Театральна група з Луцька взяла участь у Днях Шельонжека в Торуні

9–11 lutego w Toruniu odbyły się Dni Szelażkowe – szereg wydarzeń naukowych, kulturalnych i religijnych, poświęconych Słudze Bożemu Adolfowi Piotrowi Szelażkowi, biskupowi łuckiemu. Uczestniczyła w nich także nasza grupa z Łucka.

Nasza grupa – to parafianie kościoła pw. św. Piotra i Pawła w Łucku, którzy postanowili przygotować przedstawienie o biskupie Szelażku, niezłomnym pasterzu, który w latach 1925–1950 kierował diecezją łucką. Urzędował on w okresie międzywojennym, II wojny światowej oraz dwóch sowieckich okupacji, półtora roku spędził w więzieniach NKWD. Spektakl «Kto we łzach siewie» miał na celu przybliżenie postaci i życiorysu tej wybitnej osoby. Opowiada on o najbardziej dramatycznych momentach życia biskupa: aresztowaniu, pobycie w więzieniu i uwolnieniu.

W naszej grupie teatralnej (właśnie tak nazwano nas na afiszach toruńskich) są lekarze, przedsiębiorcy, inżynier i prawnik, czyli ludzie, którzy nie mają nic wspólnego z teatrem. Ale reżyserią i scenografią zajmowała się mistrzyni swojej sprawy Żanna Tkaczuk, która «wycisnęła» z naszego zespołu wszystko, co mogła. O samym przedstawieniu opowiadać nie będziemy – tak się składa, że wystąpimy z nim w Łucku, więc wszyscy chętni będą mieli możliwość je obejrzeć.

Chciałoby się opowiedzieć o czymś innym – o swoich przeżyciach. W Polsce widzowie przyjmowali nas bardzo ciepło: jeszcze nie zdążyliśmy przebrać się po występie, a oni już podchodzili, żeby porozmawiać. Starsi ludzie często ze łzami w oczach dzielili się swoimi przeżyciami i wspomnieniami, młodszy pytali ogólnie o Ukrainę, a w szczególności o Wołyń, mówili o wojnie, polityce, historii i kulturze. W sumie w Toruniu mieliśmy dwa występy: 9 lutego w Centrum Dialogu i 10 lutego w Sali Mieszkańskiej Ratuszu Staromiejskiego. To były niezwykle przeżycia – występowaliśmy w zabytkowej XIII-wiecznej sali,

w której przez setki lat zapadały decyzje o losach miasta i okolicznych terenów, a przebieraliśmy się i przygotowaliśmy do spektaklu w «charakterystycznych» z obrazami z XVII–XX w. na ścianach, a wśród nich dzieła legendarnego Jana Matejki. Chociaż, szczerze mówiąc, to wcale nie pomaga skupić się przed spektaklem...

Dwudniowy program wycieczek był także niezwykle bogaty i interesujący. Toruń jest bogaty w zabytki, nic więc dziwnego, że w 1997 r. miasto zostało wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Wielkie wrażenie wywarł na nas nocny Toruń, a widok w nocy na starówkę z lewego brzegu Wisły jest po prostu niesamowity! Byliśmy też poza miastem: w Zamku Bierzgowskim, gdzie bp Szelażek spędził swoje ostatnie lata, w szkole imienia błogosławionego Władysława Bukowińskiego, kościele pw. NMP Gwiazdy Nowej Ewangelizacji, Muzeum Ks. Jerzego Popiełuszki. Tak więc jeśli wcześniej Toruń dla większości z nas kojarzył się z piernikami i Kopernikiem, to teraz wiemy o tym mieście nieporównywalnie więcej.

Nasz przyjazd zorganizowało Zgromadzenie Sióstr Świętej Teresy od Dzieciątka Jezus, parafia św. Jakuba i Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, a zapewniły go Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego i władze Torunia, za co gorąco im dziękujemy. Toruń i Łuck to miasta partnerskie i czuliśmy się jak w domu. Szczególne wyrazy wdzięczności kierujemy do Karola Wojtasika, radnego miasta Torunia, który opiekował się nami dosłownie od rana do nocy.

Anatolij OLICH
Foto: Olena TYMOSZCZUK, Anatolij OLICH

9–11 лютого в Торуні пройшли Дні Шельонжека – низка наукових, культурних і релігійних заходів, присвячених Служі Божому Адольфу Петру Шельонжеку, єпископу луцькому. Запросили на ці дні й нашу групу з Луцька.

Наша група – це парафіяни римо-католицького костелу Святих Апостолів Петра і Павла в Луцьку, які вирішили зробити виставу про владу Шельонжека, незламного пастиря, який у 1925–1950 рр. керував Луцькою дієцезією. На період його служіння випали непрості міжвоєнні і Друга світова, дворазова радянська окупація та півторарічне перебування у в'язницях НКВС. Вистава «Хто в сльозах сів» мала на меті наблизити сучасникам постать та життєпис цієї визначної людини, вона розповідає про найдраматичніші моменти його життя: арешт, перебування в тюрмі та визволення.

У нашому театральному колективі (саме так назвали нас на торуńських афішах) є лікарі, підприємці, інженер і юрист, тобто люди спеціальностей, які не мають нічого спільного з театром. Але режисурою і сценografiєю займалася майстриня своєї справи Жанна Ткачук, яка «витиснула» з нашого гурту все, що змогла. Про сам спектакль розповідати не будемо, адже складається так, що ми ще гратимемо його в Луцьку, тож усі охочі зможуть його оцінити.

Хотілося би розповісти про інше – про свої емоції. У Польщі глядачі нас приймали надзвичайно тепло: ми ще не встигли переодягнутися після вистави, а вони вже йшли спілкуватися. Люди старшого віку, часто зі сльозами на очах, ділилися власними переживаннями та спогадами, молодші просто розпитувалися про Україну взагалі та Волинь зокрема, говорили про війну, політику, історію та культуру. Всього в Торуні ми мали два виступи: 9 лютого – в Центрі діалогу, а 10 лютого – у Міщанській залі Староміської ратуші. Це були неймовірні враження – виступати у старовинній залі

XIII ст., у якій сотні років вирішувалася доля міста й навколишніх земель, а вдягатися і готуватися до вистави у «гримерці», стіни якої завішані картинами XVII–XX ст., серед них – і твори легендарного Яна Матейки. Щоправда, це зовсім не допомагає зосередитися перед виставою...

Дводенна екскурсійна програма теж була надзвичайно насиченою і цікавою. Торунь багатий на пам'ятки, недарма місто в 1997 р. внесли до Списку світової спадщини ЮНЕСКО. Величезне враження справив на нас нічний Торунь, а вид уночі на Старе місто з лівого берега Вісли – видовище просто неймовірне! Побували ми й за містом: у тевтонському Бежгловському замку, де провів свої останні роки Шельонжек, у школі імені блаженного Владислава Буковинського, храмі Пресвятої Діви Марії Зірки нової євангелізації, музеї блаженного Єжи Попелушка. Тож, якщо раніше Торунь більшість із нас асоціювала з перніками та Коперником, то тепер ми знаємо про це місто незрівнянно більше.

Організували наш приїзд Згромадження сестер Святої Терези від Дитяти Ісуса, парафія Святого Якуба та Університет імені Миколая Коперника в Торуні, а забезпечили його Маршалковське управління Куявсько-Поморського воєводства і влада Торуня, за що ми їм щиро дякуємо. Торунь – місто-побратим Луцька, і гостили нас дійсно по-братськи. Особливу подяку ми складаємо Каролу Войтасіку, депутату міськради, який буквально від ранку до ночі опікувався нами.

Анатолій ОЛІХ
Фото: Олена ТИМОЩУК, Анатолій ОЛІХ

